asplan viak

STEIGEN, TYSFJORD OG HAMARØY

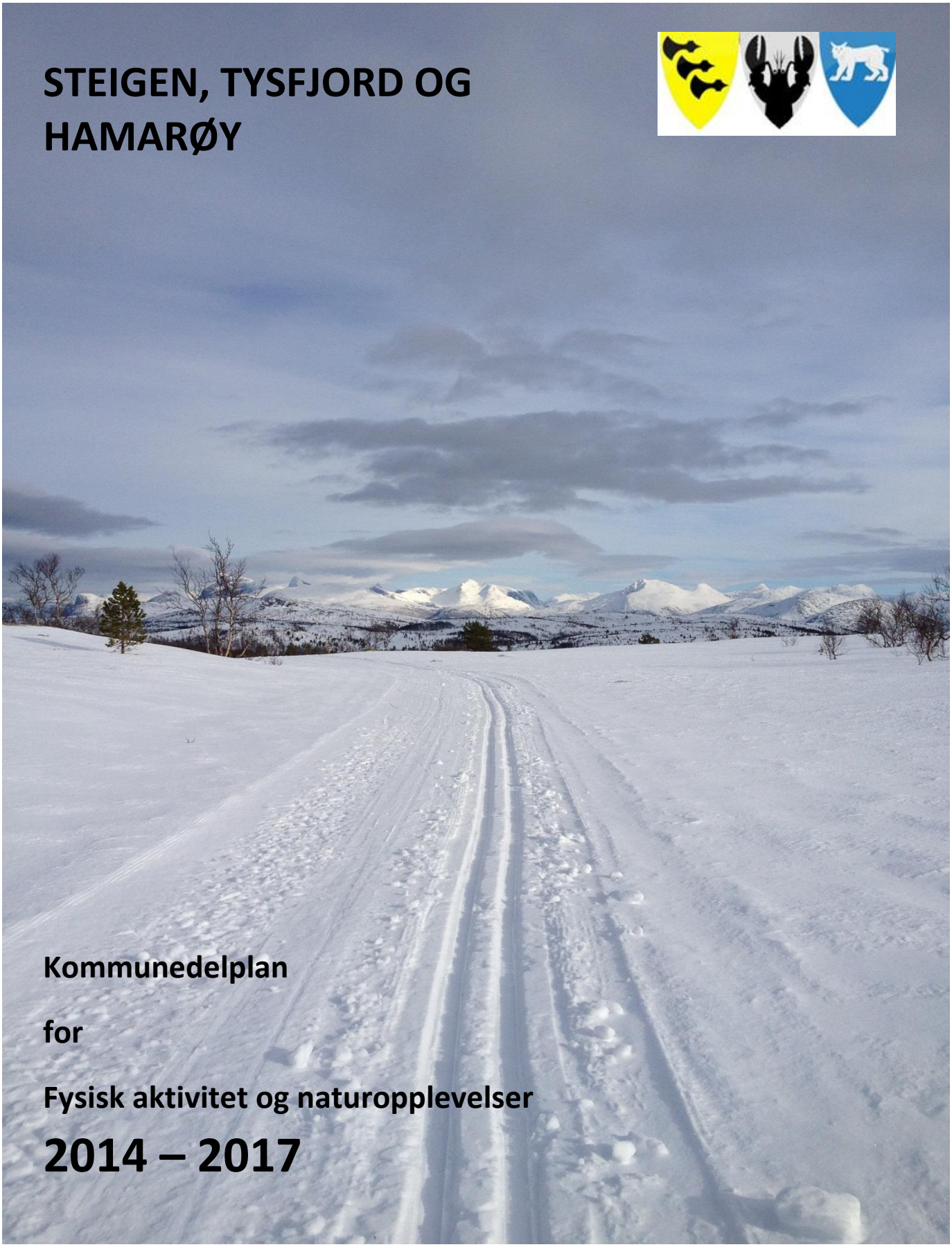

Kommunedelplan

for

Fysisk aktivitet og naturopplevelser

2014 – 2017

Vedtatt i kommunestyret 8.5.14. sak 33/14, rullering vedtatt i kommunestyret 17.12.15 sak 103/15.

1. Innledning....4

1.1 Bakgrunn og prosess....4

1.2 Formål:....5

1.3 Definisjoner....5

1.4 Evaluering av tidligere planer....7

1.5 Om planprosessen. 10

2. Sentrale Føringer for planen 11

3. Status og faglig grunnlag for planen....13

3.1 Om kommunene....13

3.2 Barn og idrett....16

3.3 Voksne og aktivitetsnivå....16

3.4 Om fysisk aktivitet og friluftsliv....17

3.5 Betydning av anlegg i et nasjonalt perspektiv....21

3.6 Situasjon for fysisk aktivitet og naturopplevelse i kommunene....22

3.7 Faglig grunnlag for planens prioriteringer....28

4. Mål; Utfordringer og strategier....29

4.1 Folkehelse og fysisk aktivitet....29

4.2 Friluftsliv....29

4.3 Idrett....30

4.4 Organisering og samarbeid med frivillig sektor....31

4.5 Anlegg: idrett, friluftsliv og kulturbygg....31

4.6 Tilrettelegging for mennesker med spesielle behov....32

4.7 Kompetanse og utdanning innen friluftsliv og fysisk aktivitet....32

4.8 Skoler, barnehager, SFO, arbeidsplassen....33

4.9 Aktiv transport....33

4.10 Kultur og reiseliv....34

4.11 Informasjon og markedsføring....34

4.12 Økonomi og ressursutnytting....34

4.13 Mål, strategier og samordning....35

5. Handlingsdel: Tysfjord....37

5.1 Friluftsliv....37

5.2 Idrett....38

5.3 Folkehelsearbeid og tilrettelegging for mennesker med spesielle behov 38

5.4 Skoler, barnehager, SFO og arbeidsplasser 39

5.5 Prioritert liste 40

5.6 Økonomiplan 41

5.7 Uprioritert liste 41

5.8 Anleggsregister 46

6. Handlingsdel: Hamarøy 52

6.1 Friluftsliv 52

6.2 Idrett 53

6.3. Skoler, barnehager, SFO og arbeidsplasser 54

6.4. Fysisk aktivitet og folkehelse 54

6.5. Vedlikehold av eksisterende og etableringen av nye anlegg 55

6.6 Prioriterte anlegg 56

6.7 Prioriterte tiltak 58

6.8 Økonomiplan 58

6.9 Uprioriterte tiltak 58

6.10 Anleggsregister 64

1. INNLEDNING

1.1 Bakgrunn og prosess

Bakgrunn

Steigen, Tysfjord og Hamarøy har gjennom samarbeids-organet STH våren 2011 utarbeidet en felles kommunedelplan (KDP) for fysisk aktivitet og naturopplevelser. KDP skal være kommunenes styringsredskap innen dette politikkområdet. Samtidig som KDP er felles for alle tre kommunene, vil det være egne kommunale vurderinger som legges til grunn for de respektive kommunenes handlingsprogram.

Kommunene Steigen, Tysfjord og Hamarøy har eksisterende kommunedelplaner for idrett og friluftsliv eller tilsvarende. For Steigen gjelder «*Kommunalplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet – Steigen kommune – 2008 – 2011*». For Hamarøy gjelder «*Kommunedelplan fysisk aktivitet og naturopplevelse 2005-2008*». For Tysfjord gjelder: «*Kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelser 2007-2011*».

Planen skal ivareta både norsk og samisk kultur. Tysfjord kommune er innlemmet i forvaltningsområdet for samisk språk. Dette er ikke Hamarøy, men har valgt å synliggjøre det samiske gjennom samisk skilting. Hensynet til norsk og samisk kultur er ivaretatt i planens mål, strategier og handlingsprogram.

Forankring

Planen er/skal være forankret i kommunenes øvrige planverk (kommuneplan samfunns- og arealdel). Handlingsdelen skal følges opp i årlige rullering av økonomiplanen. Planen er en videreføring og videreutvikling av tidligere plan på området.

Folkehelsearbeidet er godt forankret i alle tre kommuner, blant annet i årlige handlingsplaner for folkehelse. Fysisk aktivitet og naturopplevelser er sentrale områder i et folkehelseperspektiv. Fysisk aktivitet som tidligere var en naturlig del av arbeid og hverdag er i dag sterkt redusert. For den inaktive gruppen vil selv en liten økning i aktivitetsnivå gi en betydelig helsegevinst gjennom bla. redusert sykdomsrisiko og bedre funksjonsevne (Stortingsmelding nr. 34, *Folkehelse-meldingen god helse - felles ansvar,* 2011-2012). En sentral levevane som har høy potensiell helsegevinst er fysisk aktivitet. Kun litt over en fjerdedel av befolkningen er tilstrekkelig fysisk aktive (Breivik et al. 2011).

Arbeidet er også forankret i Nordland fylkeskommune sin sterke satsing på folkehelse slik det er nedfelt blant annet i «*Handlingsplan folkehelsearbeid 2013-2016*». Hovedmålene i handlingsplanen er:

1. Flere leveår med god og likeverdig helse for alle grupper av befolkningen.
2. Felles mobilisering i folkehelsearbeidet lokalt og regionalt.
3. Sikre en bærekraftig utvikling av samfunnet.

Nordland sin satsing på tilgjengelighet og sikring av friområder nedfeller seg også i «*Regional friluftslivsstrategi for Nordland, 2010*».

Hjemmel for utarbeiding av kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet er nedfelt i plan- og bygningsloven. Loven legger rammer for hvordan arbeidet skal organiseres og hvilke behandlingsprosedyrer som skal følges. Kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet skal følge plan og bygningsloven og må omfatte de minstekrav som kulturdepartementet har satt (kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet, 2007). Planen skal være et styringsdokument og et redskap for å nå kommunens målsettinger på området.

1.2 Formål:

Planen skal sørge for en offensiv og fremtidsrettet politikk for fysisk aktivitet og naturopplevelser i Steigen, Hamarøy og Tysfjord. Dette skal skje gjennom aktivt samarbeid internt i kommunene, mellom de tre kommunene, samt mellom kommunene og lag/foreninger. Planen skal også fungere som et påvirknings- og dialogdokument opp mot overordnede myndigheter.

Statlige føringer sier tydelig at folkehelseperspektivet, livskvalitet og trivsel skal stå sentralt i planarbeidet. Planen er også et grunnlag for den årlige tildelingen av spillemidler til slike formål.

Planen skal bidra til at alle innbyggerne i Steigen, Tysfjord og Hamarøy skal ha mulighet til fysisk aktivitet og naturopplevelser ut fra egne forutsetninger og behov. Kommunenes arbeid innenfor området skal fremme en livslang interesse for fysisk aktivitet og naturopplevelser, samtidig som en verner om ømtålig, spesiell og verneverdig natur.

1.3 Definisjoner

Fysisk aktivitet

Med fysisk aktivitet forstås:

- Aktivitet i form av trening eller mosjon organisert i og utenfor lag tilsluttet Norges idrettsforbund
- Egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og aktiviteter preget av lek. (Kultur og Kirkedepartementet 2007:12; Veileder – Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet).

Idrett

Med idrett forstås aktivitet i form av trening, eller konkurranser i den organiserte idretten (Kultur og Kirkedepartementet 2007:12; Veileder – Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet).

Friluftsliv

I St.meld. nr. 39 (2000-2001) «Friluftsliv – ein veg til høgare livskvalitet», defineres friluftsliv som:

- ”Opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse.”

Samisk friluftsliv finnes ikke som begrep i det samiske samfunn, men de fleste samer har en forståelse av seg selve som et folk nært knyttet til naturen. I et forsøk på å definere samisk friluftsliv vil vi fremheve:

- Overføring av tradisjonell kunnskap
- Ritualer for synliggjøring og styrking av samiske verdier
- Høsting av naturressurser

Folkehelse

Folkehelse defineres i folkehelseloven (§ 3 a, 2011) som *befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning.* Folkehelsearbeidet defineres som ”samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen” (Folkehelseloven 2011).

Helsefremmende arbeid

Helsefremmende arbeid er prosessen som setter personer i stand til å få økt kontroll over og forbedre sin helse gjennom å utvikle personlige ferdigheter som gjør dem i stand til å ta valg som fremmer helsen (Helsedirektoratet 2013:10, *Veileder for kommunale frisklivsentraler*)

Ordinære idrettsanlegg

Ordinære idrettsanlegg er i hovedsak nært knyttet til konkurranse- og trenings-virksomhet for den organiserte idretten. De tekniske krav til mål og utforming av anleggene tar utgangspunkt i konkurransereglene til det enkelte særforbund. (Delvis etter Kultur og Kirkedepartementet 2007:13; Veileder – Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet).

Nærmiljøanlegg

Nærmiljøanlegg er anlegg eller områder tilrettelagt for egenorganisert fysisk aktivitet, hovedsakelig beliggende i tilknytning til bo- og/eller oppholdsområder. Anleggene eller områdene skal være fritt allment tilgjengelige for egenorganisert fysisk aktivitet, primært for barn og ungdom, men også for lokalbefolkningen forøvrig. Nærmiljøanlegg kan lokaliseres i tilknytning til et skoleanlegg eller idrettsanlegg. Ved samlokalisering med idrettsanlegg skal anlegget være for egenorganisert fysisk aktivitet. Nærmiljøanlegg skal ikke utformes for å dekke behovet for anlegg til organisert idrettslig aktivitet eller ordinær konkurranseidrett. (Kulturdepartementet 2007:13; Veileder – Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet)

I Sametingets planveileder, framgår det at "Barn bør i sine nærmiljø sikres arealer og anlegg som gir mulighet for samhandling med andre barn for opprettholdelse og utvikling av sin

samiske kultur og identitet. Det bør vies oppmerksomhet på tiltak som viderefører kontakt og overfører kunnskap mellom generasjonene." Dette vil derfor også være en grunnleggende premiss for det videre arbeidet.

Frilufts- og friområder

Begrepet ”Frilufts- og friområder” blir ofte brukt som fellesbetegnelse for grønne områder som er tilgjengelig for allmennhetens frie ferdsel. (Kulturdepartementet 2007:13; Veileder – Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet).

1.4 Evaluering av tidligere planer

Steigen

Siste gjeldende plan for Steigen er «Kommunedelplan for idrett, friluftsliv fysisk aktivitet – Steigen kommune 2008 - 2011.» Planen har en god gjennomgang av tidligere planer, analyse av nåsituasjon samt handlingsplan for planperioden. I handlingsplanen har man en kombinasjon av tiltak som er knyttet til støtte til foreninger, kartleggingsarbeid og arrangement på ene siden og dels støtte til vedlikehold og utvikling av anlegg på andre siden. I forhold til tiltak under prioritert liste har Steigen 18 tiltak som går ut mot et brett spekter av aktiviteter som favner videre enn idretten, mot åtte prioriterte anlegg hvorav også enkelte av disse retter seg mot aktiviteter utenom den tradisjonelle idretten. Ser en på kostnadene utgjør imidlertid anlegg nesten 6,2 millioner korner mot 1,4 millioner for tiltak rettet mot å øke den fysiske aktiviteten generelt.

Planen synes i hovedtrekk å ha blitt gjennomført, selv om ikke alle anlegg er realisert. Som oppsummering kan en si at en har opplevd tidligere plan som et godt og nyttig redskap.

Tysfjord

Siste gjeldende plan for Tysfjord er «*Kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelse 2007 – 2011*». Planen har en god og oversiktlig bakgrunn, analyse og konklusjon. Ut fra dette formuleres i planen en handlingsdel rettet mot de tiltak som skal gjennomføres. Handlingsplanen er relativt balansert med både liste over anlegg som ønskes realisert og tiltak i form av arrangement og videre mer spesifikk planlegging.

Når det gjelder iverksetting av planen, er det bare Musken kunstgressbane som ikke er realisert på grunn av sviktende økonomi. Alle andre anlegg er realisert slik sett er man godt fornøyd med implementeringen av foregående plan.

At alle anlegg utenom ett er realisert betyr at foregående plan ble fulgt som et styrings-instrument. Imidlertid kan en jo stille spørsmål om planens målsettinger og prioriteringer er riktig. En kritikk kunne være balanse mellom satsing på anlegg til idrett fremfor andre virkemidler for å fremme fysisk aktivitet som satsing på friluftsliv og uorganiserte aktiviteter. Listen over tiltak rettet mot aktiviteter i tidligere plan inneholder også tiltak mot friluftsliv, barn og unge, pleie og helse og oppvekst. Om balansen mellom denne typen tiltak og satsing på idrettsanlegg vil i siste instans bli et verdimessig spørsmål.

Hamarøy

Siste gjeldende plan er «*Kommunedelplan fysisk aktivitet og naturopplevelser 2005-2008*». Planen inneholder en rekke hovedmål og delmål samt strategier for å nå disse. Videre omtales hensikt, forutsetninger og behov, før planen så ender i en oversikt over aktiviteter og anlegg. Ut over omtalen, så utgjør den siste delen av planen uprioriterte lister over behov for anlegg, for så å ende i en prioritert liste knyttet til spillemidler. Planen har vært viktig som et verktøy for å ha oversikt over anleggene og som et aktivt oppslagsverk. Den har også vært nyttig i forhold til å prioritere utbygging av nye anlegg og tilrettelegging. Videre har den vært benyttet som grunnlag for søknad om spillemidler til beskrevne anlegg og nevnte tiltak.

10 av de prioriterte anleggene er blitt realisert. Dette er anlegg knyttet til idrettsanlegg av ulikt omfang som treningsrom, garderober/kjøkken, lager/servicebygg, kunstgressbane, elektriske skiver på skytebane, varmebu, sportskytebane, HC hytte, aktivitetspark og luftbehandling ved svømmebasseng.

Tabell 1-1. Prioriterte anlegg i Hamarøy sin siste plan som er blitt realisert

HVA	HVEM	NÅR:	MERKNAD
Treningsrom, Aktivitetshus Skutvik	Skutvik IL	2006	
Garderober/kjøkken Aktivitetshus Skutvik	Skutvik IL	2006	Benyttes også av Skutvik skole
Lager/Serv.bygg Hamarøyhallen	Hamarøyhallen	2010	Ble realisert som det prioriterte Treningssenter - nytt Hamarøy Treningssenter
Hamarøy idrettspark, kunstgress	Hamarøy IL	2010	
Sørbygda skytterlag - el. skiver	Sørbygda skytterlag	2006	
Varmebu Innhavet skianlegg «gamle varmebu»	Sagfjorden IL	2005	
Sportsskytterbane Hoffmannsfjell	Hamarøy jeger og fisk	2009	
HC. Hytte 6. vann	Hamarøy jeger og fisk	2011	Rehab.
Bingen Aktivitetspark Hamarøy Sentralskole	Hamarøy IL	2010	
Luftbehandling-Innhavet Svømmebasseng.	Hamarøy kommune	2009	Rehab.
Nytt gulv Hamarøyhallen	Hamarøyhallen AL	2013	Spillemiddelfinansiert 2010 og kommunalt tilskudd jan 2013, fullfinansiering.

Nytt svømmebasseng på Oppeid har dette ikke blitt gjennomført pga. økonomiske og driftsmessige årsaker. Utbedring og merking av stier knyttes også til et spørsmål om ressurser. Imidlertid vil disse bli realisert i denne planperioden som følge av prosjektet «På tur i Hamsuns rike».

Tabell 1-2. Prioriterte anlegg i Hamarøy sin siste plan som ikke er blitt realisert

HVA	HVEM	MERKNAD
Nytt Svømme-basseng Oppeid	Hamarøy kommune	-Bassenget ble stengt omlag 1996. -Meget store og kostnadskrevende tiltak å rehabilitere dette evt. nybygg. -Ikke prioritert av økonomiske og driftsmessige årsaker.
Utbedring og merking av viktige turstier.	Hamarøy kommune	-Ikke hatt tilstrekkelige ressurser og ekstern finansiering. -Nå med prosjektet "På tur i Hamsuns rike" fra 2011 er dette i en god planleggings-, prioriterings- og realiseringsfase.

Mange av tiltakene på prioritert liste er realisert. I stor grad var det ressursmessige årsaker bak at enkelte anlegg/tiltak ikke er blitt realisert. For enkelte av disse virker dette mer som en forsinkelse, enn at anleggene ikke blir bygget.

Planen fra 2005-2008 burde vært mer aktivt benyttet. Planen bør ikke fungere bare som en ren anleggsplan. Siktemålet må være å lage planer som er korte og konsise, men som samtidig fungerer som bredere temaplaner på området fysisk aktivitet og naturopplevelse.

Generelt

De tre kommunene har tidligere hatt noe ulike kommunedelplaner for temaet. Likevel er spenningen i alle disse knyttet til forholdet mellom målsettinger og konkrete handlingsplaner, og mellom den delen av handlingsplanene som går på utbygging og vedlikehold av anlegg kontra andre typer tiltak som går på aktiviteter, kompetanse og kapasitet. Ser en på erfaringene med eksisterende planer kan en trekke frem følgende konklusjoner av betydning:

- Planene har blitt fulgt, og i relativt stor grad blitt realisert. For Tysfjord sin del er det bare et prioritert anlegg som ikke er realisert, og to anlegg/tiltak for Hamarøy sin del. Årsaken til at anlegg ikke har blitt realisert er i stor grad kostnadsmessige forhold.

- Det er en oppfatning at tidligere planer i for stor grad har vært anleggsplaner. Aktivitetsvaner i befolkningen preges av turer i nærområdet og til fjells. Samtidig har man flere store idrettsanlegg som kun benyttes av en mindre andel. Fokuset bør utvides og flere mindre nærmiljøanlegg/tiltak prioriteres.

- Fokuset i ny plan må i større grad ivareta perspektivet om at nye anlegg og/eller tiltak skal bidra til å skape ny og/eller mer aktivitet og nå ut til flere inaktive brukergrupper. Nye anlegg eller tiltak skal ikke kun bidra til å flytte eksisterende aktivitet til nye anlegg/områder.

1.5 Om planprosessen.

Kommunene Steigen, Tysfjord og Hamarøy ønsket gjennom STH-utvalget å utarbeide en kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelser. Asplan Viak AS ble engasjert for å drive planprosessen. Våren 2012 ble planprogram utarbeidet og behandlet i formannskapet i Tysfjord og planutvalg i Hamarøy og Steigen. Etter vedtak ble planprogrammet sendt på 6 ukers høring.

Den 26. april ble det holdt et fagseminar i Hamarøy med deltagere fra Steigen, Tysfjord og Hamarøy kommuner ledet av Asplan Viak AS. I møtet fremkom nyttig informasjon om situasjonen i de tre kommunene. Informasjon som utgjorde viktige føringer for den endelige planen.

I etterkant av dette fagmøtet ble det gjennomført lokal medvirkning i de tre kommunene. I Steigen kom det inn en uttalelse fra Steigen idrettsråd. I Tysfjord og Hamarøy ble det gjennomført lokale folkemøter dels i juni og dels september 2012.

Etter folkemøtene ble plandokumentet så utarbeidet basert på tidligere planer, gjeldene føringer nasjonalt og lokalt, og ikke minst de innspill som fremkom gjennom høringer og folkemøter. Det ble også gjennomført et arbeidsmøte i Hamarøy mellom de tre kommunene og Asplan Viak den 4. januar 2013.

Behov og situasjonsanalyse er basert på fagmøte, høringsinnspill til planprogram og medvirkningsprosessen. I forhold til medvirkningsprosessen var mange av innspillene knyttet til tilrettelegging av turstier, friluftsliv og nærmiljøtiltak. Derimot er det få forslag knyttet til større idrettsanlegg. I utgangspunkt vektlegges de innspill som kom som et tegn på at en bør snu fokuset mot tilrettelegging for friluftsliv og fysisk aktivitet i nærmiljøet, samtidig som vedlikeholdet på eksisterende anlegg prioriteres.

Planen ble sendt ut på høring i slutten av februar med høringsfrist 9. april 2013. Merknadsbehandling innen 28. juni. På grunn av betydelige innsigelser fra Nordland fylkeskommune var det nødvendig å bearbeide planen en gang til. Dette er foretatt av kommunene Hamarøy og Tysfjord i samarbeid. Endelig sluttbehandling i politiske utvalg og kommunestyrene primo 2014.

2. SENTRALE FØRINGER FOR PLANEN

Statlige føringer gir viktige innspill til planens målsettinger og strategier.

Fysisk aktivitet

I norske anbefalinger for ernæring og fysisk aktivitet (2005) fra Sosial- og Helsedirektoratet anbefales det at:

- Barn og unge bør få best mulig tid til fysisk aktivitet og være fysisk aktive minimum 60 minutter hver dag.
- Alle voksne bør være fysisk aktive med moderat og/eller høy intensitet, f. eks. hurtig gange i minimum 30 minutter hver dag. Fysisk aktivitet utover denne varigheten og intensiteten vil resultere i ytterligere helsegevinst.
- Aktiviteten bør være så allsidig og engasjerende som mulig for å kunne utvikle alle sider ved den fysiske formen som utholdenhet, muskelstyrke, bevegelighet og motorisk ferdighet.

Idrett

Regjeringen fremmer i St.meld.nr.14 (1999-2000) "*Idrettslivet i endring*" sin politikk for idrett. Viktige mål og anbefalinger er:

- Idrett og fysisk aktivitet for alle som den overordnede visjonen for statlig idrettspolitikk.
- Det er ikke bare idrett i regi av idrettsorganisasjonene som berettiger til offentlig støtte. Det sentrale er at befolkningen som helhet skal gis mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet.
- Barn og ungdom er primære målgrupper for det statlige engasjementet på idrettsområdet. Barn må sikres et allsidig tilbud om idrett og fysisk aktivitet.
- For ungdom, tas det sikte på å utvikle anlegg som tilfredsstiller ungdommens behov for utfordringer og variasjon.
- Idretts- og nærmiljøanleggene bør fungere som gode sosiale møteplasser i lokalsamfunnet. Regjeringen ønsker et større fokus på utvikling av nærmiljøanlegg i tilknytning til skolenes uterom.
- Idrettslagene vil være en svært viktig arena for å skape lokale sosiale nettverk, som bidrar til gode og trygge lokalsamfunn.

I St. Meld.35 (2011–2012) over Sametingets virksomhet i 2011 fremheves det at Sametinget ønsker at samisk ungdom engasjerer seg i kultur og idrett. Sametinget har en nær dialog med de samiske idrettsorganisasjonene, og er opptatt av at de i fellesskap skal legge til rette for idrettsaktiviteter som ivaretar behovet både på bredde- og toppnivå. Sametinget har eksempelvis i 2011 videreført drifts- og aktivitetsstøtten til tre samiske idrettsorganisasjoner.

Friluftsliv

Mål for den statlige friluftspolitikk formuleres i St.meld. nr. 39 (2000-2001) «Friluftsliv – ein veg til høgare livskvalitet» som følger:

- ”Målsetjinga er å fremje det enkle friluftslivet – for alle, i dagleglivet og i harmoni med naturen.”.
- Videre: ”Alle skal ha høve til å drive friluftsliv som helsefremjande, trivselsskapande og miljøvennleg aktivitet i nærmiljøet og i naturen ellers”.

Fire nasjonale resultatmål blir definert i St.meld. nr. 39 (2000-2001):

- Friluftsliv basert på allemannsretten skal haldast i hevd i alle lag av befolkninga.
- Barn og unge skal få høve til å utvikle dugleik i friluftsliv
- Område av verdi for friluftslivet skal sikrast slik at det fremjar miljøvennleg ferdsel, opphald og hausting, og at naturgrunnlaget blir teke vare på.
- Ved bustader, skular og barnehagar skal det vere god tilgang til trygg ferdsel, leik og annan aktivitet i ein variert og samanhengande grøntstruktur med gode samband til omkringliggjande naturområde.

Den nasjonale politikken på politikkområde fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv utgjør et sentralt grunnlag for de mål og strategier som Steigen, Tysfjord og Hamarøy utformer.

3. STATUS OG FAGLIG GRUNNLAG FOR PLANEN

3.1 Om kommunene

Kommunedelplanen gjelder de tre kommunene Steigen, Tysfjord og Hamarøy. De tre kommunene har et folketall som 1. januar 2013 varierte mellom 2552 for Steigen og 1791 for Hamarøy. Tysfjord sitt folketall lå med 1978 innbyggere mellom disse to kommunene. Alle tre kommunene har hatt en relativt jevn nedgang i folketallet i hele perioden tilbake til 1900, men med et knekkpunkt rundt 2007 hvor utviklingen har flatet ut.

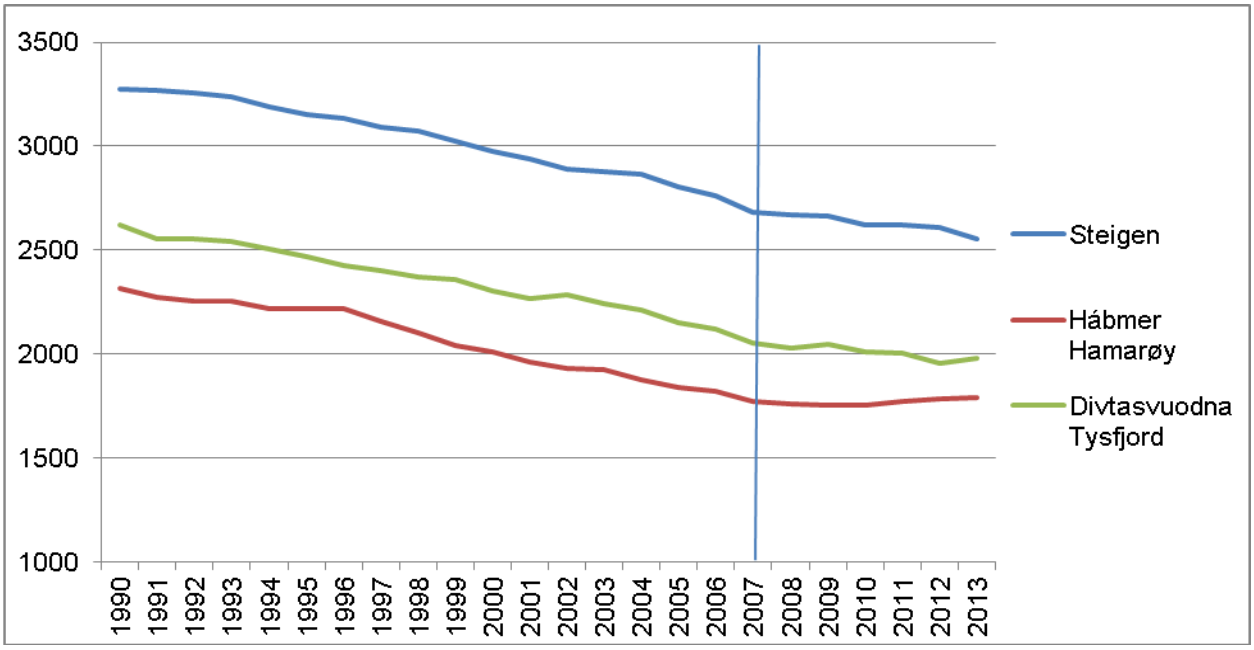

Figur 3-1. Befolkningsutviklingen i Steigen Tysfjord og Hamarøy i perioden 1990 - 2013. (Kilde: SSB.no/Statistikkbanken)

Nettoflytting og netto fødselsoverskudd har variert en del i perioden fra 1990, hvor en i enkelte år har hatt positive tall. Gjennomsnittet i perioden fra 1990 har likevel vært negativ både for nettoflytting og netto fødselsoverskudd for alle tre kommunene. De siste årene viser at det har vært en utflating av kurven, og da spesielt for Hamarøy som har hatt en stabil situasjon og en svak folketallsvekst etter 2007.

Selv om både nettoflytting og netto fødselsoverskudd i gjennomsnitt har vært negative for alle tre kommunene i perioden siden 1990, er det likevel ulike mønster for kommunene, hvor Tysfjord skiller seg mest ut. Nettoflytting og netto fødselsoverskuddet har i gjennomsnitt vært like negative for Steigen og Hamarøy, men hvor tallene har vært noe mindre negative for Hamarøy. Tysfjord har den mest negative nettoflyttingen, men samtidig de minst negative fødselsoverskudda.

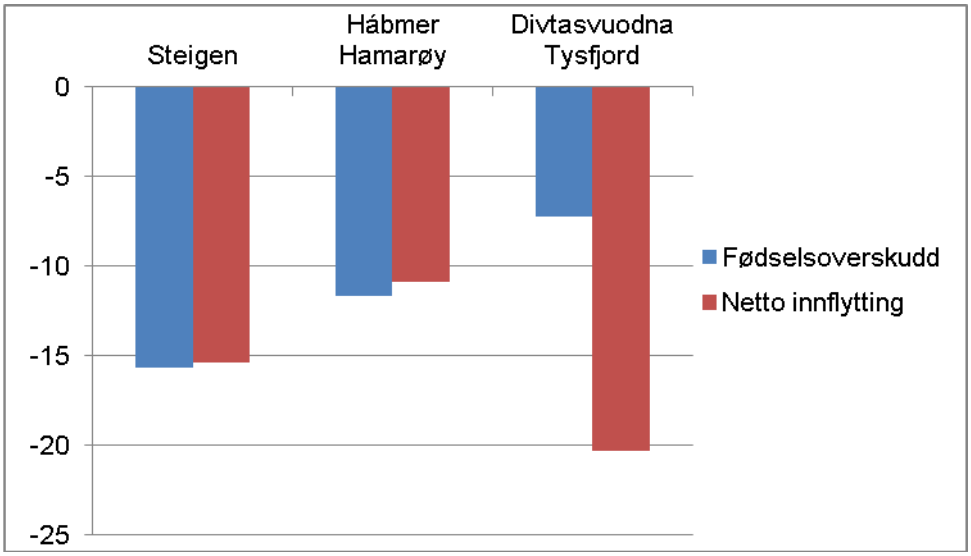

Figur 3-2. Gjennomsnittlig nettoflytting og netto fødselsoverskudd i perioden 1990-2012 (Kilde SSB.no/statistikkdatabanken).

Fremover mot 2020 og 2030, så forventes Hamarøy å ha den mest positive befolknings-utvikling av de tre kommunene med økende folketall i både 2020 og 2030. For Tysfjord forventes derimot befolkningen å synke både i 2020 og 2030. I Steigen forventes antallet innbyggere å være stabilt. Vi har her benyttet SSB sin midlere befolknings-framskrivning.

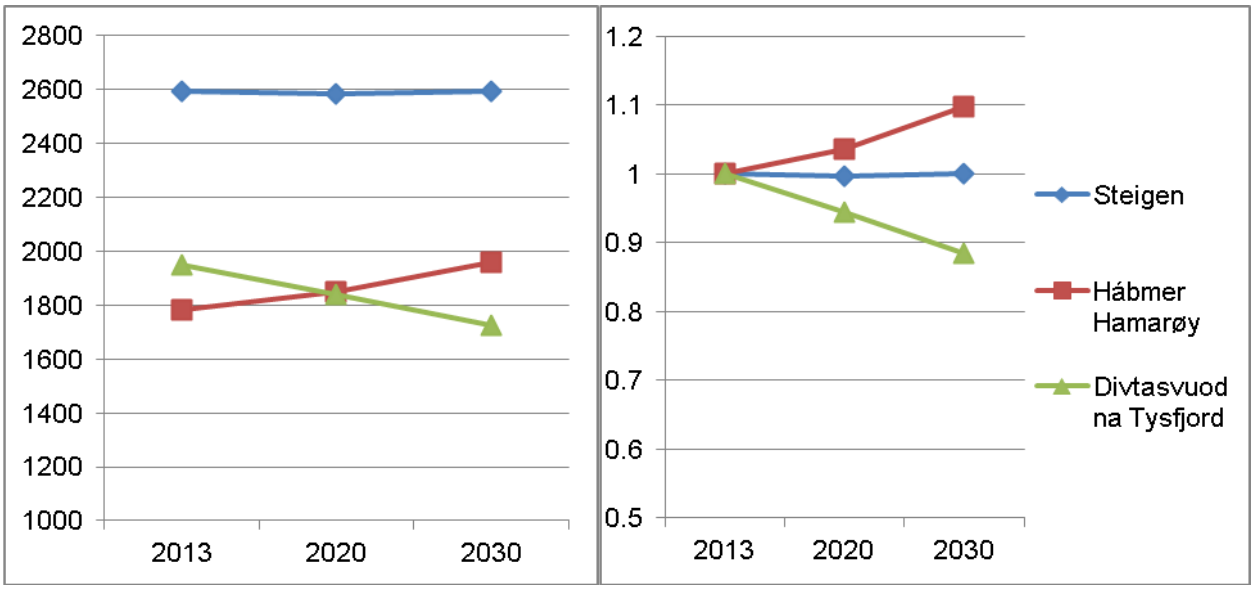

Figur 3-3. Forventet befolkningsutvikling i kommunene. Utviklingen er vist i absolutte tall og indeksert med 2013 lik 1 (Kilde: SSB.no/statistikkbanken).

Ser en på aldersfordelingen i befolkningen i de tre kommunene utgjør de under 20 år i dag 21-22 %, med små forskjeller mellom kommunene. Samme finner vi i forhold til de over 66 år. Denne gruppen utgjør omtrent 20 % av befolkningen i alle tre kommunene.

Den eldre delen av befolkningen (67+) vil vokse både i antall og prosentvis andel av befolkningen i alle tre kommunene. For Hamarøy vil også andelen yngre (under 20) også vokse i

både antall og prosentvis andel av befolkningen. For Steigen vil antallet yngre (under 20) holde seg mer stabil frem til 2020, for så å vokse mot 2030. For Tysfjord vil antallet yngre synke i hele perioden frem mot 2030.

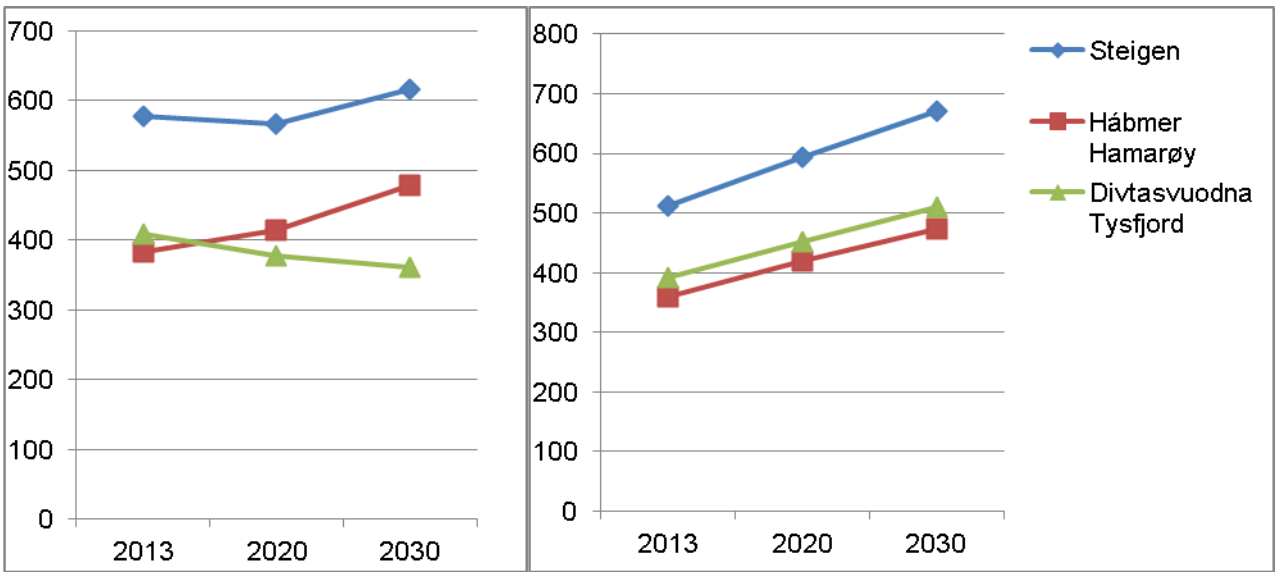

Figur 3-4. Forventet utvikling for antall unge under 20 (til venstre) og eldre over 66 (til høyre) (Kilde SSB.no/statistikkdatabanken)

I forhold til en kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelse gir forventet befolkningsutvikling flere utfordringer. Som i mange kommuner, spesielt mindre distriktskommuner utgjør en aldrende befolkning en viktig utfordring for arbeidet med fysisk aktivitet og naturopplevelse. For å opprettholde folketallet er det viktig å tilby miljøkvaliteter som øker folks livskvalitet og også tiltrekker yngre personer. Fysisk aktivitet og naturopplevelse vil kunne bidra til lokalbefolkningens trivsel og arbeidsplasser gjennom kultur og reiseliv.

Et annet viktig aspekt er kommunenes tilknytting til samisk språk og kultur. Tysfjord kommune omtaler eksempelvis seg selv som «…*en to-kulturell kommune og et kjerneområde for den lulesamiske befolkningen i Norge*» (Tysfjord kommune, hjemmeside 2013).

Hovedutfordring:

- Aktivere en voksende gruppe eldre i befolkningen
- Attraktive bosteder betyr mangfold av fritidsaktiviteter og arenaer for aktivitet, og ikke kun idrettstilbud.
- Antatt ulik befolkningsutvikling blant unge gir noe ulike utfordringer i de tre kommunene. Hamarøy vil også ha en voksende ung befolkning. Samtidig trenger også Steigen og Tysfjord å fremstå som attraktive for yngre for best å opprettholde folketallet.

3.2 Barn og idrett

Når det gjelder forholdet mellom barn og idrett kan en som utgangspunkt vise til Ingebrigtsen og Aspvik (2010). De starter sammendraget i sin rapport med å si at: «*Med utgangspunkt og antall barn som deltar i organisert idrett er det grunn til å hevde at det aldri har stått bedre til med norsk barneidrett*». Ingebrigtsen og Aspvik viser at deltagelse i idrett blant barn og unge er høyt, og har vokst frem til en utflating rundt 2006, men medlemskapet i idrettsorganisasjoner er likevel høyt og stabilt blant unge.

Når det gjelder deltagelse er det imidlertid klare kjønnsforskjeller. For håndball, gymnastikk og turn er det klar overvekt av jenter. For fotball og ski derimot er det en klar overvekt av gutter. Imidlertid er det også slik at mange avslutter sin idrettsdeltagelse i løpet av ungdomsårene. At en avslutter medlemskapet i idrettsorganisasjoner behøver imidlertid ikke skyldes idretten som sådan, men at andre forhold utenfor idretten påvirker folks liv og livsstil. Seippel (2005) fremhever likevel at en stor del (3/4) av de som slutter i den organiserte idretten er fysisk aktive fire år senere. Likevel sier Breivik & Rafoss (2012) at det er en dramatisk nedgang i fysisk aktivitet i gruppen fra 15-20 år.

Idrettens betydning i forhold til helse er vanskelig å måle fordi aktivitetsnivået varierer mellom ulike idretter. Men de fleste barn er fysisk aktive. Helsedirektoratets (2012) tall fra 2011 sier at blant niåringer oppfyller 70 % av jentene og 86 % av guttene anbefalt aktivitetsnivå. Går en til 15 åringer er tallet sunket til 43 % for jenter og 58 % for gutter. I alle aldersgrupper fremstår gutter som mer aktive enn jenter (Helsedirektoratet 2012).

Imidlertid er en stor del av denne aktiviteten knyttet til uorganisert aktiviteter. Videre ser en at aktiviteten generelt og andelen som er medlemmer i idrettslag spesielt synker med økende alder. Det er derfor vanskelig direkte å hevde at idretten bidrar til å etablere en fysisk aktiv livsstil. Samtidig er det rimelig å hevde at idretten bidrar sterkt til å bedre folks livskvalitet (Ingebrigtsen og Aspvik 2010).

Men det er enkelte grupper som faller utenfor, og da spesielt barn med funksjonshemninger og barn fra enkelte etniske/ kulturelle grupper (Ingebrigtsen og Aspvik 2010). Helsedirektoratet (2012) viser også at barn med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn har signifikant lavere aktivtetsnivå enn barn med vestlig bakgrunn (Helsedirektoratet 2012).

3.3 Voksne og aktivitetsnivå

Undersøkelser av voksnes aktivitetsnivå viser at utfordringene i forhold til å nå nasjonale anbefalinger er størst i den voksne delen av befolkningen. I 2011 rapporterte 65 % at de trente 1-4 ganger i uken, mens 14 trente minst 5 ganger i uken. Likevel tyder alt på at bare en liten del av befolkningen oppnår et anbefalt aktivitetsnivå. Om vi forholder oss til målinger av den reelle fysiske aktiviteten, tyder disse på at bare ca. 20 % av den voksne befolkningen har det aktivitetsnivået som anbefales (etter Breivik & Rafoss 2012).

Imidlertid har aktivitetsnivået blant den voksne befolkningen økt de siste årene (Breivik & Rafoss 2012). At flere tilfredsstiller helsekravene til fysisk aktivitet kommer av endrede treningsvaner.

Dette skyldes at flere slutter opp om styrke og utholdenhetsaktiviteter, en trend som også fremkommer i Norges naboland. Sannsynligvis vil dette slå noe geografisk skjevt ut da tilgangen til treningsstudioer er større i byer og tettsteder enn i mer «grisgrendte strøk».

I forhold til aktiviteter og grener ser vi at friluftslivsaktiviteter som fotturer og skiturer, og egenorganiserte aktiviteter (sykling, jogging og langrenn) utgjør de store aktivitetene i befolkningen. Breivik & Rafoss (2012) fremhever at det er langt mer å hente via friluftsliv og egenorganiserte aktiviteter enn ved videre utbygging av eksempelvis fotballbaner som bare dekker 10 % av befolkningens aktivitetsbehov (og da i hovedsak menn). I forhold til sosial ulikhet fremhever de også at de fleste idrettsgrener domineres av menn og av de øvre sosiale lag, mens aktiviteter som motvirker slike sosiale forskjeller er friluftsliv i skog og mark, svømming og dans.

En undersøkelse fra Nordland peker på at i Nordland er det totalt 22 % som oppfyller Helsedirektoratets aktivitetsanbefalinger. I Nordland er kvinner signifikant mer aktive enn menn. Det er også klare aldersforskjeller. Lavest aktivitet finnes i gruppen 70 +.

Tabell 3-1. Andel som oppfyller anbefalt aktivitetsnivå i Nordland(Dillern 2012 v/UiN).

	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	>70	Totalt
Kvinne	36	22	27	28	27	7	26
Mann	5	18	19	16	26	14	18
Total	25	20	24	22	26	11	22

Undersøkelsen av den fysiske aktiviteten til den voksne befolkningen i Nordland viser ikke bare kjønnsforskjeller, men også at aktivitetsnivået stiger med økende utdanning og med økende inntekt. Imidlertid viser det seg ikke at det er forskjeller mellom kommuner med lavt og høyt folketall (Dillern 2012 v/UiN).

3.4 Om fysisk aktivitet og friluftsliv

Fysisk aktivitet og friluftsliv utøves av majoriteten av befolkningen. Eksempelvis påpeker Breivik & Rafoss (2012) at friluftsliv og egenorganiserte aktiviteter er de aktiviteter som flest utøver og hvor det er størst potensial for å øke folks aktivitet mer. Turer i skog og mark er eksempelvis en aktivitet majoriteten (rundt 80 %) av befolkningen utøver minst en gang i året. Dette er også aktiviteter med et høyt aktivitetsnivå. I 2011 var det nærmere 50 % (i Nord-Norge) som hadde vært på minst 25 turer siste år (se Figur 3-5). Andre friluftslivsaktiviteter som mange i Nord-Norgeutøver er fisketur, lengre turer i skog og mark, badet og plukket bær og sopptur (ssb.no/statistikkbanken 2013).

Ser en på en undersøkelse over fysiske aktiviteter (som fanger videre enn bare friluftsliv) fra Nordland viser også denne at det er fotturer som er den aktiviteten flest utøver (se Figur 3-6). I samme undersøkelse er sykling/spinning og treningsstudio også aktiviteter mange utøver. Samme undersøkelse indikerer også at det er et mangfold i folks valg av aktiviteter. Rundt 80 % har utøvet en aktivitet som faller innen samlekategorien «annet», se Figur 3-6 (Dillern 2012 v/UiN).

Ser en på arenaen der aktivitetene utøves ser en igjen at «fottur» er den arena flest benytter. Andre arenaer som er mye brukt er: Hjemme, sykkel, i nærmiljøet og skitur. Dataene peker på enkelte kjønnsforskjeller. De kan eksempelvis se ut som arenaene «i nærmiljøet» og «dans» er mer utbredt blant kvinner, se Figur 3-7 og Figur 3-6 (Dillern 2012 v/UiN).

Undersøkelsene som er referert ovenfor stemmer godt overens med funn også i nasjonale undersøkelser. Selv om det er mye fokus på tradisjonell idrett utøves hovedtyngden av den fysiske aktiviteten gjennom andre arenaer og aktivitetsformer. Dette understreker igjen at dette er arenaer der en treffer bredere lag i befolkningen enn den tradisjonelle idretten. Imidlertid refererer dette til undersøkelser på landsdelsnivå og fylkesnivå. Eksempelvis kan det være forskjeller i typen og mangfoldet i anlegg i en by som Bodø og kommuner som Steigen, Tysfjord og Hamarøy. Imidlertid viste undersøkelsen fra Nordland ikke signifikante forskjeller i aktivitetsnivået mellom kommuner med ulikt folketall (Dillern 2012 v/UiN)

Også hensyn til den samiske befolkningen og deres forhold til natur og friluftsliv utgjør en viktig premiss for planen. Samisk friluftsliv skiller seg nødvendigvis ikke fra norsk friluftsliv i forhold til hva en gjør, men i innstilling til omgivelsene og til tradisjonene. Det samiske betyr heller ikke at det som er samisk er statisk, men henspiller mer til hvordan tradisjonene overføres. Viktig blir også det syn en har på naturen og tradisjonene, at en ser seg selv som ledd i en kjede, og ikke som en eier av naturen. Her ligger en oppfatning av at en anser dagens generasjon som ledd i en kjede som bare har naturen på lån. Samtidig som det samiske natursynet skiller seg fra det urbane romantiske synet som ser mennesket og natur som noe adskilt. I et samisk perspektiv er også det som i et norsk friluftslivsperspektiv oppfattes som urørt natur en del av folks hverdagsverden.

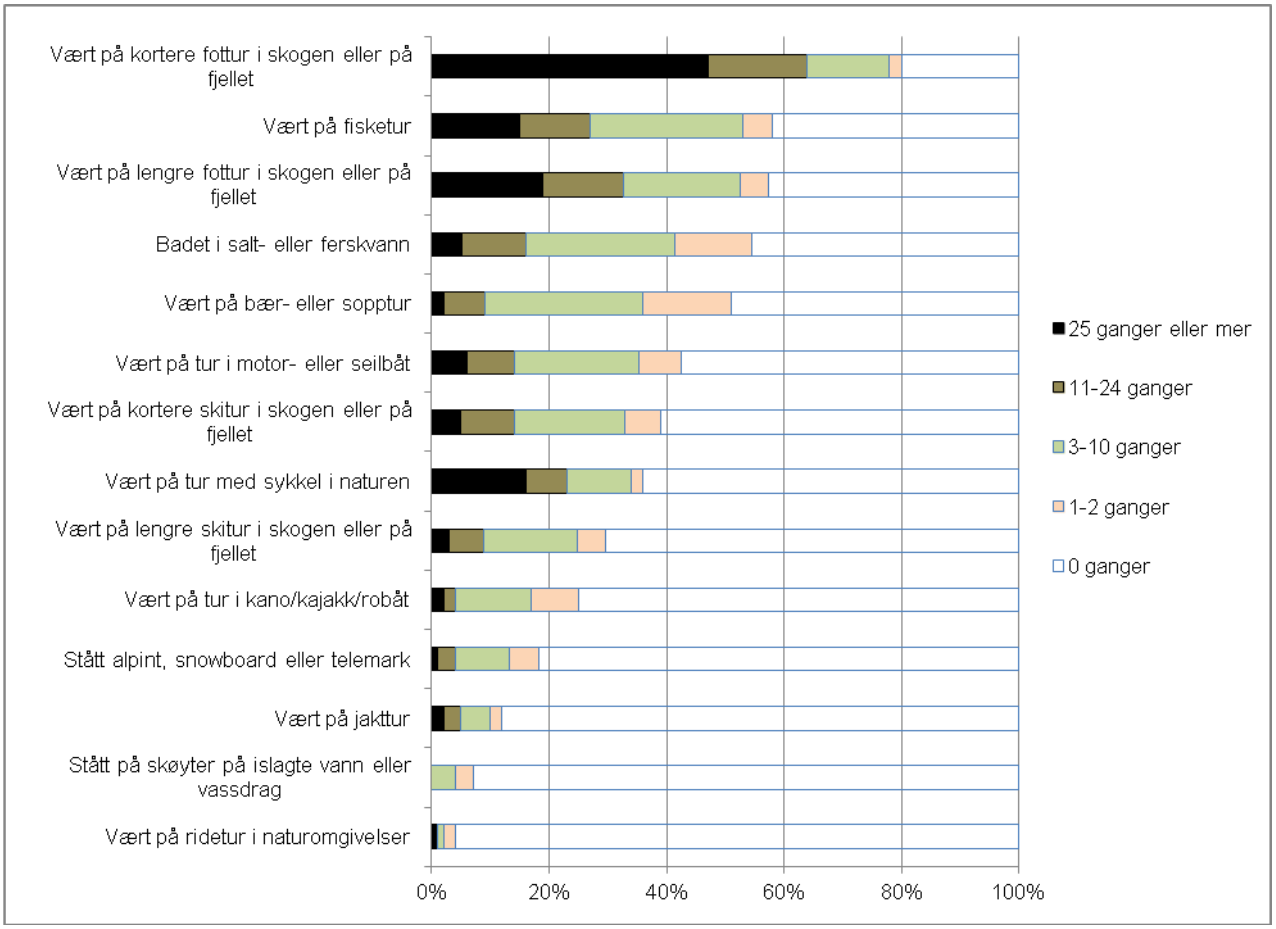

Figur 3-5. Personer som i løpet av de siste 12 md. har deltatt på ulike friluftslivsaktiviteter; I Nord-Norge (2011) i prosent. (ssb.no/statistikkbanken 2013)

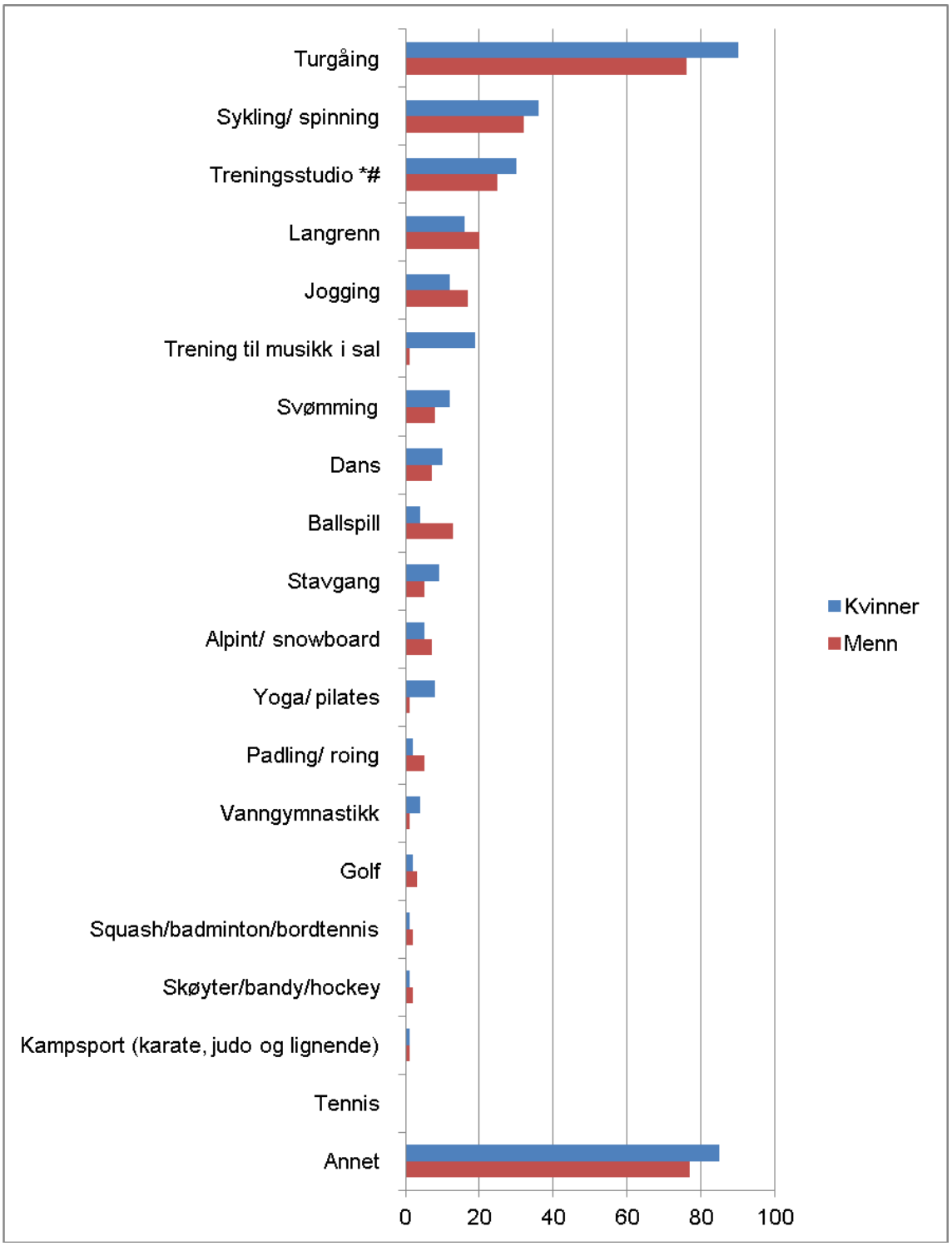

Figur 3-6. Andel som deltar i ulike aktiviteter. Data fra Nordland (2008-2011), i prosent (Dillern 2012 v/UiN).

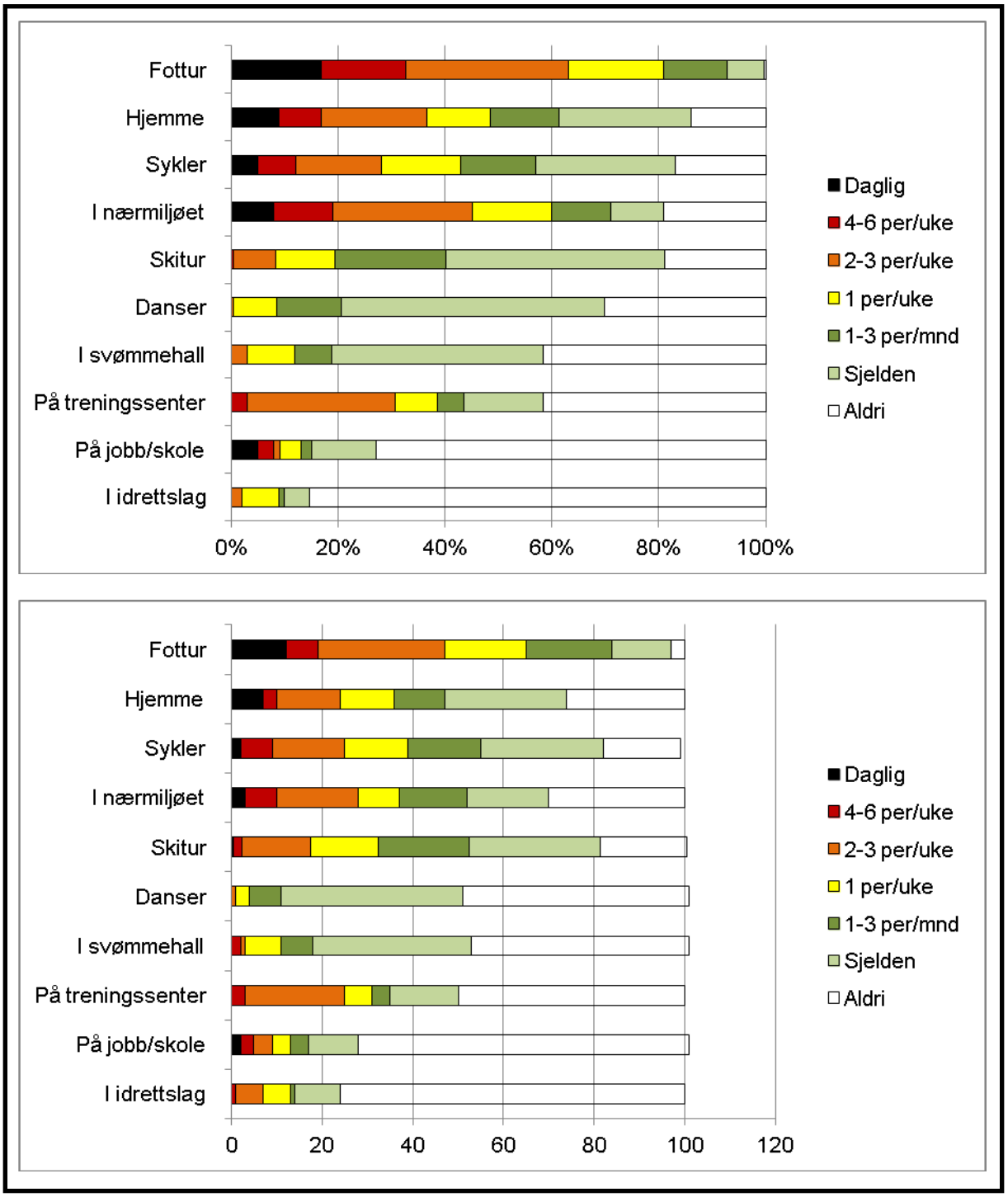

Figur 3-7. Type arena der trening utøves, prosentvis fordelt. Kvinner øverst og menn nederst. Data fra Nordland 2008-2011(Dillern 2012 v/UiN).

Ovenfor har vi sett noe på ulike friluftslivsaktiviteter som utøves av befolkningen i Nordland og Nord-Norge. I forhold til deltagelse i aktiviteter er det imidlertid viktig også å se på hvor ofte en utøver de ulike aktivitetene. Mye forskning peker mot at antallet deltagere synker sterkt med antall ganger aktivitetene utøves. Fremtidige endringer i befolkningens aktivitetsmønster være en alvorlig utfordring. Forskning synes å indikere at det skjer en polarisering i folks friluftslivsvaner.[1] Enkelte synes i større grad å utøve mer krevende og moderne aktiviteter, mens motsatt så øker også gruppen som er lite aktive innen friluftsliv og idrett. Dette medfører at en sentral utfordring er å opprettholde dagens aktivitetsnivå i hele befolkningen. Et trekk en kan se er at folk i dag er aktive friluftslivsutøvere lengre enn før. De nye trendene med økt polarisering mellom en passiv gruppe og grupper som utøver mer moderne (mer krevende) aktiviteter gjør seg mest gjeldende blant de yngre utøverne.

Kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder utgjør et viktig kunnskapsgrunnlag i friluftslivs-forvaltningen. Friluftslivsområder i Steigen og Hamarøy er kartlagt, og verdikart er offentlig tilgjengelige gjennom en innsynsløsning på Salten Friluftsråd sine nettsider.[2] Tilsvarende kartlegging for Tysfjord kommune er under gjennomføring.

3.5 Betydning av anlegg i et nasjonalt perspektiv

Nytten av anlegg må sees ut fra både forskjeller mellom ulike aldersgrupper, og ut fra endringer i folks aktivitetsmønster over tid. Breivik & Rafoss (2012) viser at folks aktivitetsmønster endres med økende alder. Den vesentligste økningen i voksnes fysiske aktivitet har skjedd utenfor den medlemsbaserte idretten. De oppfatter derfor at anleggsutbyggingen ikke er styrt av hva som er «*teknisk forsvarlige og sunne*» anlegg, men mer av «*konkurranseidrettens behov og krav til standardiserte anlegg*» (Breivik & Rafoss 2012:91). Det er en synkende andel som trener regelmessig i tradisjonelle idrettsanlegg. De påstår at: «*Våre data viser at en stor andel av anleggsmidlene investeres i fotballanlegg og idrettshaller som brukes til trening av en stadig mindre andel av befolkningen*»

I forhold til «anlegg» spiller private helsestudioer en stadig viktigere rolle. Imidlertid vil det være store geografiske variasjoner i tilgangen til private helsestudio. Spesielt på mindre steder er tilgangen til denne typen studioer lavere. Ut fra forskjeller i bruk og aktivitet kommer Breivik og Rafoss (2012) med følgende konklusjoner og anbefalinger:

- Spillemiddelordningen støtter opp en anleggsfordeling som i liten grad fanger opp bredden i befolkningen
- Anlegg som turstier, lysløyper, private helsestudio, vekt og styrkerom aktiviserer den økende andelen aktive eldre i befolkningen
- Kvinner og menn bruker ulike anlegg. Det er menn som bruker de tradisjonelle konkurranseidretts-anleggene
- Svømmebasseng brukes hyppigere av «bredden» av befolkningen.

---

[1] Odden (2008) har i sin dr. grad analysert trender i norsk friluftsliv. Se sammendrag: http://www.njff.no/portal/pls/portal/docs/1/65435029.PDF
[2] Se: http://webhotel2.gisline.no/GISLINEWebInnsyn_Salten/Map.aspx?&mapTheme=friluft

3.6 Situasjon for fysisk aktivitet og naturopplevelse i kommunene

Fysisk aktivitet og forebyggende folkehelsearbeid

En folkehelsekoordinator i hver kommune koordinerer folkehelsearbeidet. Kommunene har tverrsektorielle folkehelseteam som tar strategiske valg for folkehelsearbeidet.

Tysfjord: Det bør utarbeides en folkehelseplan for to kulturer. I folkehelsearbeidet er også fysisk aktivitet blant unge i fokus. Et viktig tiltak i Tysfjord er Drag Aktivitetspark (DAP) som ble etablert som et nærmiljøanlegg på Drag november 2003. Bakgrunnen for etableringen var behovet for en felles arena hvor mange aktiviteter kunne samles og dra nytte av hverandre. DAP og Tysfjord kommune har i samarbeid med Direktoratet for Naturforvaltning ervervet et 250 dekar stort areal ved Skolevannet på Drag. Tysfjord arbeider også for å få etablert en frisklivssentral.

Hamarøy: Folkehelsearbeidet er delt i to funksjonsområder; Strategisk folkehelseteam som har en overordnet strategisk funksjon, og et mindre utøvende fagteam med ansvar for kartlegging, utarbeidelse av planer, igangsetting av tiltak og oppfølging. Egen handlingsplan for folkehelse rulleres hvert år. Det ble tidlig etablert en Frisklivssentral og kommunen fikk folkehelseprisen i 2009. Det er stor aktivitet i sentralen, og dette har også skapt mange positive ringvirkninger. Arbeidet utøves i tett samarbeid med andre kommunale enheter og frivillig sektor. Ved å aktivt benytte de etablerte arenaer for idrettslig aktivitet, naturgitte områder for friluftsliv og treningssenter skaper dette en betydelig aktivitet for mange.

Steigen: En ønsker å forlenge åpningstid i svømmehall, gjennomføre kompetanseheving i skolen, SFO og barnehage.

Friluftsliv

Når det gjelder friluftsliv er det mange tiltak og initiativ i de tre kommunene. «På tur i Hamsuns rike» er et viktig prosjekt for etableringer og oppgraderinger av turstier og løyper. Prosjektet har en tidsplan som løper til høsten 2015, og framdriftsplanen er ca. 1-3 stier pr år. Turstiene/ løypene kan gjelde vandring, sykkel, ski og ro/padle. Som ledd i arbeidet gjennom «*På tur i Hamsuns rike*» skal det også utarbeides en Sti og løpeplan for Steigen, Tysfjord og Hamarøy. I tillegg har en samarbeid med Salten friluftsråd (Steigen og Hamarøy) og Ofoten friluftsråd. En har også turprogram, som «*ti på topp*», med stier av forskjellig vanskelighetsgrad. Videre er det flere turløyper som ved Stetind og Rádjebálges/ Grenseleden (en vandreled mellom Sørfjord i Norge og til Ritsem Sverige tilrettelagt med hytter, gapahuker/ vindskydd og do). DNT har også et aktivt turlag i Nord-Salten.

Hamarøy, Steigen og Sørfold har felles turbok som ble gitt ut i desember 2011. Boken inneholder oppdaterte rutebeskrivelser og flotte bilder. Det er også gitt ut en turbok med både omtale av geologi og turløyper. Alle tre kommunene har jaktopplæring og skytebaner. Det finnes også skøytebaner som brøytes. En har turbøker og trimbokser på utvalgte turmål. Et viktig miljø er også knyttet til friluftslivsfag som blir et nytt tilbud ved Knut Hamsun videregående skole fra 2013. I tillegg finnes klatre-miljø, jakt og fiske interesse, dykking ved Drag med mer.

Som friluftslivsområde har man også en storslagen natur med sjø og fjell. En natur som også inneholder store urørte naturområder i tillegg til kystområdene. Kartet i Figur 3-8 viser oversikt

over såkalte inngrepsfrie naturområder i Norge (INON). De største sammenhengene urørte naturområdene har en inn mot svenskegrensen, men også enkelte andre områder i de tre kommunene er inngrepsfrie (urørt natur).

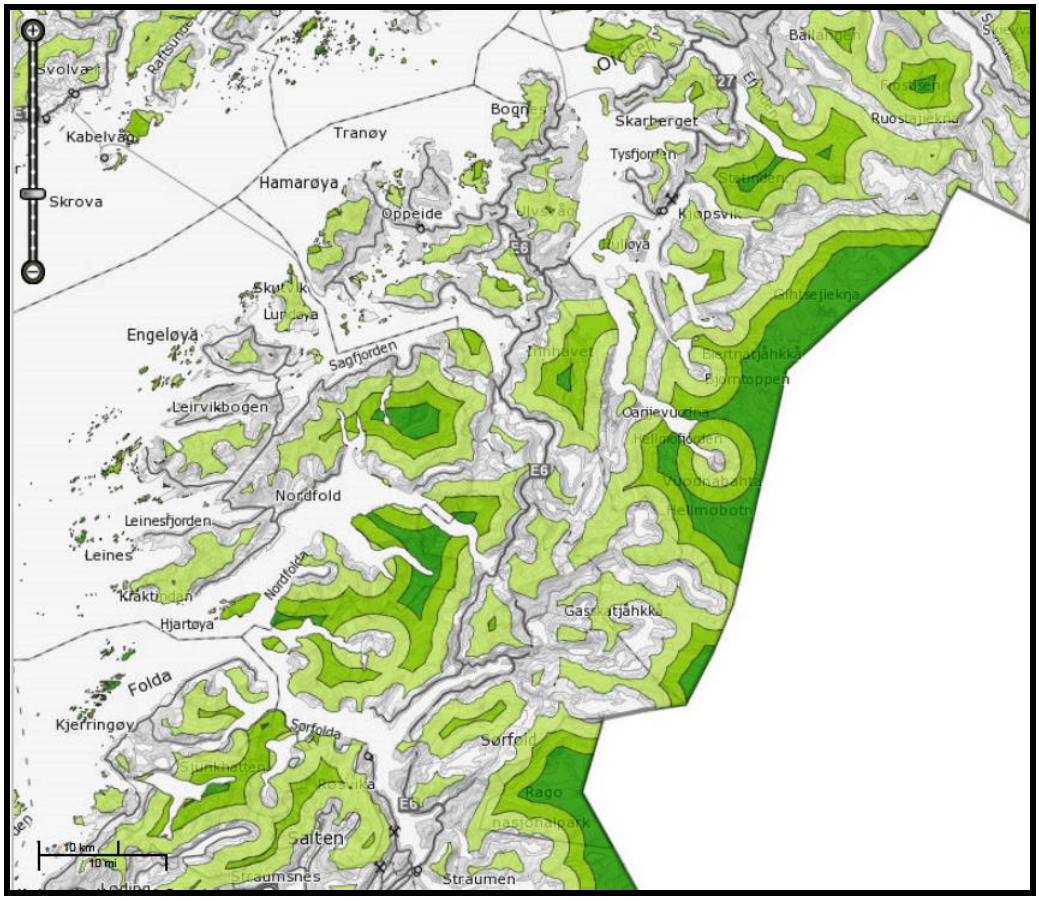

Figur 3-8. Inngrepsfrie områder i planområdene (http://inonkart.dirnat.no/inon/kart# 2013)

Idrett og anlegg

Den organiserte idretten omfatter mange, og spesielt en stor andel av de unge er medlemmer. Situasjonen i Steigen, Tysfjord og Hamarøy skiller seg ikke vesentlig fra situasjonen i landet for øvrig. Ser en på utviklingen har Tysfjord og Hamarøy hatt en jevn økning i antallet medlemmer i idrettslagene. Steigen hadde derimot nedgang i antallet medlemmer frem til 2007, for så økende antall igjen frem mot 2012.

Tabell 3-2. Antall medlemmer i idrettslagene i Steigen, Tysfjord og Hamarøy (Norges idrettsforbund).

	Steigen	Tysfjord	Hamarøy
2002:	813	460	561
2007:	626	547	684
2012:	915	759	685

Ser en på antall medlemmer i forhold til folketallet, ser en at i 2012 utgjør antallet medlemmer ca. 40 % i Hamarøy og Tysfjord og nesten 35 % i Steigen. I 2002 var andelen medlemmer ca.

30 % for Hamarøy og Steigen, mens andelen i Tysfjord var 20 %. Den sterkeste medlems-veksten har en altså hatt i Tysfjord.

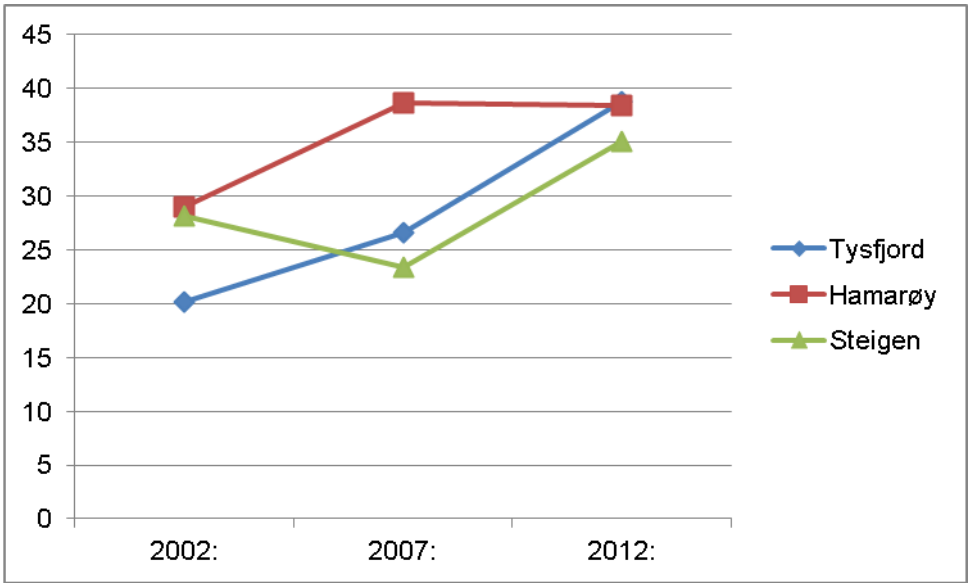

Figur 3-9. Medlemmer i idrettslag i prosent av folketallet i kommunene (Idrettsforbundet og SSB.no/Statistikkbanken 2013)

I den nasjonale litteraturen (se 3.3 & 3.4.) ser en at det er stort frafall i idretten fra 15 år og utover. Samme ser en i de tre kommunene Steigen, Tysfjord og Hamarøy. Likevel er omtrent 50 % av medlemmene over 25 år. Samtidig er litt under 40 % mellom 9 og 19 år. Andelen unge medlemmer er derfor relativt større enn disse sin andel av totalbefolkningen. Aldersfordelingen på medlemmene er med små variasjoner omtrent den samme i de tre kommunene.

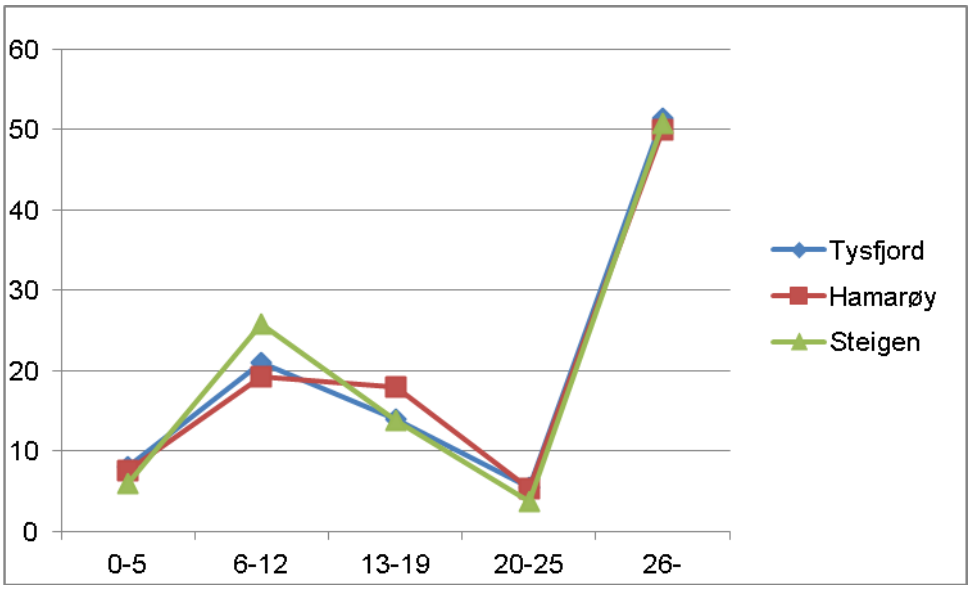

Figur 3-10. Prosentvis aldersfordeling på medlemmene i idrettslaga i de tre kommunene (Norges idrettsforbund).

Medlemskap i idrettslag sier ikke noe om aktiviteten eller type idrett som drives. Statistikk fra idrettsforbundet i forhold til aktivitet innen ulike idrettsgrener viser både likheter og ulikheter

mellom de tre kommunene. I Steigen viser tallene at ski er idretten med mest aktivitet fulgt av Taekwondo og fotball. Aktiviteten var også rimelig likt fordelt mellom gutter og jenter.

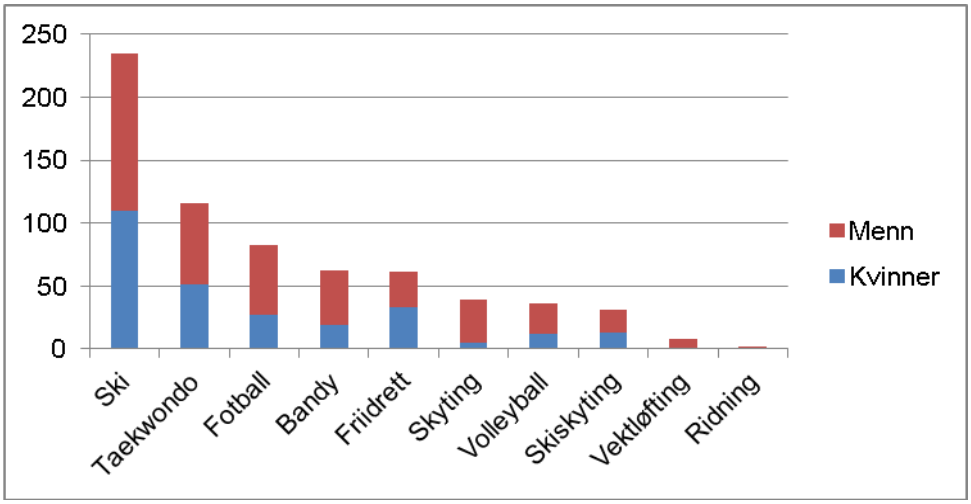

Figur 3-11. Aktivitet[3] fordelt på kjønn og ulike typer idrett i Steigen i 2012 (Norges idrettsforbund)

For Tysfjord var det faktisk friidrett og svømming som hadde størst aktivitet fulgt av fotball. For friidrett og svømming var aktiviteten relativt likt mellom kjønna, mens for fotball var aktiviteten størst blant gutter.

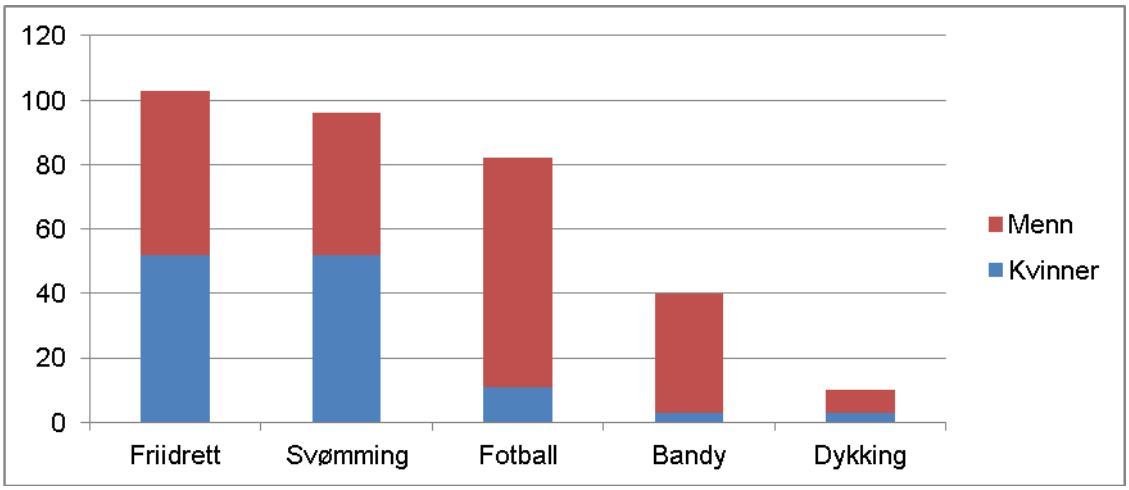

Figur 3-12. Aktivitet fordelt på kjønn og ulike typer idrett i Tysfjord i 2012 (Norges idrettsforbund).

For Hamarøy er ski fulgt av fotball og bandy de idrettsgrenene med størst aktivitet. Også her er det rimelig kjønnsbalanse mellom de ulike idrettsgrenene.

[3] Aktivitet referer her til en person innen en idrettsgren (eksempelvis svømming). En person kan være registrert i flere aktiviteter slik at summen av aktiviteter vil være høyere enn medlemsantallet.

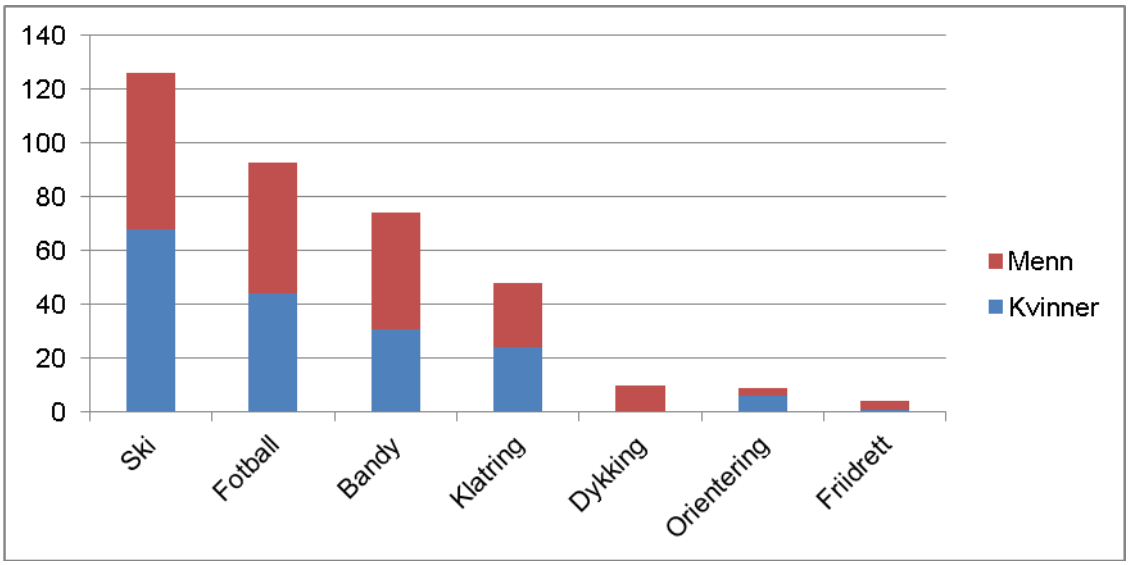

Figur 3-13. Aktivitet fordelt på kjønn og ulike typer idrett i Hamarøy i 2012 (Norges idrettsforbund).

Når det gjelder aktiviteten fordelt på ulike idrettsgrener behøver ikke aktivitetsnivået gjenspeile antallet medlemmer. Et medlem kan være aktiv i flere idrettsgrener. Samtidig er både medlemsoversikter og aktivitetsoversikter knyttet til registrering av enkeltpersoner. De to variablene sier ikke noe om hvor lang tid personene er fysisk aktive eller hvorvidt de er aktive eller kun støttemedlemmer.

Anleggslisten gir oversikt over antall og typer anlegg i kommunene. Steigen har flest anlegg både eksisterende og totalt. Steigen har imidlertid lavest andel eksisterende anlegg[4] (67 %), og planlagte anlegg er nest største kategori. Tysfjord har størst andel eksisterende anlegg, men har også lavest antall anlegg av de tre kommunene. Hamarøy kommer i en mellomposisjon, men er den kommunen med flest antall anlegg som ikke er i drift.

Tabell 3-3. Status for anleggene i kommunene (Anleggsregistret).

	Steigen	Tysfjord	Hamarøy
Eksisterende	58	44	46
Urealisert	1	6	2
Planlagt	20	3	4
Nedlagt	6	3	0
Midlertidig stengt	0	1	0
Ikke drift	1	1	11
Totalt	86	58	63
% andel eksisterende anlegg	67	76	73

Ser en på anleggskategori, så utgjør de eksisterende anleggene av et bredt spekter av anleggskategorier. I alle tre kommunene er aktivitetsanlegg største kategorien. Aktivitetssal, friluftsliv og skyteanlegg er andre anleggskategorier med fire eller flere anlegg i alle kommunene. Det er noe variasjon mellom antallet anlegg i de ulike kategoriene i de tre kommunene.

[4] Eksisterende anlegg er bygde anlegg som er i drift og brukes.

Tabell 3-4. Antall eksisterende anlegg i ulike anleggskategorier (Anleggsregisteret).

	Steigen	Tysfjord	Hamarøy
Aktivitetsanlegg	11	12	9
Aktivitetssal	7	5	4
Bad og svømme-anlegg	2	2	1
Diverse anlegg	0	0	1
Flerbrukshall	0	1	1
Fotballanlegg	5	3	3
Friidrettsanlegg	1	1	0
Friluftsliv	7	5	6
Idrettshus	4	1	3
Kart	5	6	4
Kulturbygg	2	1	2
Luftsportanlegg	2	0	0
Skianlegg	4	3	5
Skyteanlegg	7	4	6
Vannsportanlegg	1	0	1
SUM	58	44	46

Dette viser at en har mange anlegg for idrettslige formål. Eksempelvis flerbrukshaller, kunstgressbaner og skytterbaner. Det en oppfatter at en mangler, er typiske ”moderne anlegg”, nærmiljøanlegg med lav terskel for deltagelse og tilrettelagte turstier/løyper.

3.7 Faglig grunnlag for planens prioriteringer

Ut fra den faglige gjennomgangen av utviklingstrekk både nasjonal, regionalt og lokalt kan en se klare retninger for hvordan en bør prioritere innen handlingsplanene for de enkelte kommunene.

Befolkningsutviklingen tilsier at en må forholde seg til en stadig økende gruppe eldre.

Eksisterende forskning viser at det er den voksne befolkningen som i minst grad oppfyller anbefalingene til fysisk aktivitet. Det er også blant den voksne befolkningen en har den laveste andelen som driver med idrett. Blant barn og unge har en både høyere aktivitetsnivå og grad av medlemskap i idrettslag. Både aktivitet og medlemskap i idrettslag synker fra 15 års alderen og utover.

Det er sosiale forskjeller i befolkningens aktivitetsnivå. Funksjonshemmede og personer med ikke-vestlig bakgrunn synes å ha lavest aktivitetsnivå, mens grupper med høy sosial status er mer aktive. Grupper med høy sosial status er også mer aktive i tradisjonelle konkurranse-orienterte aktiviteter. De aktivitetene som aktiviserer bredest i befolkningen er friluftslivs-aktiviteter som fotturer og skiturer, samt egenorganiserte aktiviteter (f. eks. sykling, jogging, langrenn og svømming).

I forhold til idrett så organiserer denne en relativt stor andel av befolkningen i de tre kommunene, og halvparten av medlemmene er over 25 år.

På bakgrunn av generelle utviklingstrekk og spesielle forhold i de enkelte kommunene er det naturlig at en prioriterer tiltak til friluftsliv og nærmiljø. Tilrettelegging som bedrer trafikksikkerheten for syklister, gående og turgåere er også viktig (jfr. Trafikksikkerhetsplan).

Selv om det er mest å hente i forhold til å øke befolkningens aktivitetsnivå utenfor den tradisjonelle idretten bør en ikke glemme den tradisjonelle idretten som aktiverer barn og unge. En bør derfor opprettholde og vedlikeholde de idrettsanlegg en i dag har. Nye anlegg bør imidlertid bare bygges dersom det er spesielle behov og mangler som bør dekkes.

- Opprettholde dagens standard på idrettsanlegg.
- Utvikle nærmiljøanlegg og anlegg for uorganisert fysisk aktivitet som er tilrettelagt for alle.
- Tilrettelegge for friluftsliv og fysisk aktivitet som når bredden av befolkningen.

4. MÅL; UTFORDRINGER OG STRATEGIER

Basert på de føringer og planens analyse av eksisterende kunnskapsgrunnlag har en formulert følgende strategiske føringer:

4.1 Folkehelse og fysisk aktivitet

Inaktivitet er en trussel mot folkehelsen. Satsing på fysisk aktivitet gir gode og langsiktige effekter på folks helse. Derfor bør kommunene fortsette med, og videreutvikle, det forebyggende helsefremmende arbeid. For å få til dette bør en videreutvikle samarbeidet mellom ulike sektorer som helse-, kultur-, skolesektor, frivillige organisasjoner og foreninger. Gjennom et slikt samarbeid når man også lettere ut til inaktive grupper som bør involveres mer.

Utfordring

Å få flere opp fra skjermaktivitet og/eller inaktivitet og motivere dem for fysisk aktivitet.

Mål

Gjennom målrettet arbeid og samarbeid skal Hamarøy, Steigen og Tysfjord være foregangskommuner innenfor området forebyggende og helsefremmende arbeid. Med dette arbeidet vil kommunene sette fokus på fysisk aktivitet som virkemiddel for bedre folkehelse.

Strategi

- Være pådriver ved igangsetting av fysisk aktivitetstilbud og informasjon som skal stimulere til økt fysisk aktivitet blant grupper som er fysisk lite aktive.
- Motivere folk til å ta ansvar i det frivillige arbeidet innen fysisk aktivitet og naturopplevelser.
- Videreutvikle flere arena(er) hvor fysisk aktivitet på frisklivsresept i samarbeid mellom kultur og helse.
- Utvikle eksisterende frisklivssenter og med tilknyttet fagpersonell innen folkehelse.
- Å være pådriver med igangsetting av ikke-konkurrerende, men supplerende tilbud til kommunens øvrige aktivitetstilbud
- Være med på å legge til rette slik at fysisk aktivitet i regi av skole, barnehage, skolefritidsordning og ungdomsklubb kan styrkes.
- Få flere ungdommer til å drive fysisk aktivitet gjennom samarbeid med frivillige organisasjoner og være med på å legge til rette for gode og spennende tilbud i forhold til uorganisert fysisk aktivitet.
- Virke til at områder nær skolen, barnehagen etc. tas i bruk i den daglige leken.

4.2 Friluftsliv

Steigen, Tysfjord og Hamarøy har med sin flotte og allsidige natur et svært godt utgangspunkt for utøvelse av et aktivt og variert friluftsliv. Friluftsliv i både nærområdene og utmarka er viktig

for folks identitet, livskvalitet og helse. Friluftsliv kan derfor spille en viktig rolle i forhold til forebyggende helsearbeid og gi økt bolyst i kommunene.

Utfordring

Utfordringen for friluftslivet vil i fremtiden være å legge til rette for utøvelse, rekruttering og bredde.

Mål

Friluftslivet skal styrkes gjennom fortsatt å prioritere enkel tilrettelegging, og da spesielt for det nære friluftslivet.

All tilgjengelig informasjon om friluftsliv, kultur og historie skal gjøres lett tilgjengelig for kommunenes innbyggere blant annet gjennom informasjon på kommunenes hjemmesider.

Strategi

- Friluftslivskartlegging
- Tilrettelegge for innbyggernes muligheter til friluftsliv
- Stimulere til en styrket interesse for friluftsliv.
- Styrke mulighetene til friluftsliv gjennom å sikre verdifulle natur og friluftsområder.
- Kommunen skal ha en arealpolitikk som sikrer befolkningen tilgang til variert friluftsliv og gode naturopplevelser.
- Kystsonen er attraktiv for ferie og friluftsliv. Med stadig økende bruk av kystsonen ligger det en stor utfordring i å finne gode løsninger i samarbeid med brukerne.

4.3 Idrett

Idrett er viktig i forhold til å opprettholde fysisk aktivitet i befolkningen, spesielt for barn og unge. Uteaktivitetene i vinterhalvåret, spesielt den organiserte skiaktiviteten, har gått tilbake de siste årene. Tilbudene vil variere med folks interesser og ildsjeler innen de ulike idrettsgrenene. Nye tilbud tilrettelegges nå mer i takt med nye ønsker i markedet, og disse uteaktivitetene er med på sikt å styrke og videreutvikle idrettslivet i kommunene. Lokale idrettshaller bidrar også til oppsving i innendørsaktivitet gjennom vinterhalvåret. Generelt sett har befolkningen fått et bredere idrettstilbud.

Utfordringer

Å opprettholde rekruteringen til breddeidretten har stor betydning for folks fysiske aktivitet. Dette gjør det også til en utfordring å opprettholde bruken av eksisterende idrettsanlegg. Redusert tilgjengelighet og manglende vedlikehold kan true rekruteringen til breddeidretten.

Mål

Hamarøy, Steigen og Tysfjord kommuner skal arbeide for å styrke den organiserte idretten gjennom støtte til og nært samarbeid med de ulike organisasjonene.

Strategi

- Bidra til å styrke idretten gjennom et forpliktende samarbeid mellom de ulike organisasjonene og kommunene
- Bidra til å gi idretten gode rammebetingelser.
- Støtte opp om et samlende idrettsråd.

4.4 Organisering og samarbeid med frivillig sektor

Fysisk aktivitet og naturopplevelse er noe som krever aktiv innsats fra befolkningen enten som enkeltpersoner eller gjennom lag og organisasjoner. Dette gjør at en plan for fysisk aktivitet ikke kan gjennomføres uten innsats og samarbeid med blant annet idrettslag, idrettskretser, friluftsråd, ungdomsråd, jeger og fiskerforeninger m.fl. Dette medfører at kommunene må ha en aktiv strategi for å involvere andre aktører. Den nordiske modellen med samarbeid mellom det offentlige, private og frivilligheten er en viktig premiss.

Utfordring

Å utarbeide samarbeidsavtaler med frivillig sektor.

Mål

Kommunene skal stimulere til aktivt samarbeid internt i kommunene; mellom de tre kommunene og mellom kommunen og frivillig sektor.

Strategi

- Tilrettelegge for samarbeid med frivillig sektor og støtte opp under frivillig innsats.
- Opprette samarbeid og samarbeidsfora mellom organisasjonene og kommunen.

4.5 Anlegg: idrett, friluftsliv og kulturbygg

Idrett og deler av friluftslivet er avhengig av tilrettelegging som muliggjør aktiviteten. Anlegg og tilrettelagte områder for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er nødvendig for å sikre fysisk aktivitet i befolkningen.

Utfordring

Manglende tilrettelegging, vedlikehold og oppgradering av anlegg kan svekke rekrutteringen til idrett og friluftsliv.

Mål

Arbeide for å utvikle og vedlikeholde eksisterende anlegg og bygg.

Alle grupper i befolkningen skal ha mulighet for fysisk aktivitet i nærheten av der de bor. Dette gjelder friluftsliv, lek, mosjonsidrett og konkurranseidrett.

Strategi

- Opprettholde eksisterende anlegg.
- Alle brukergrupper skal ha tilgang til alle idrettsanlegg, kulturbygg og varierte friluftslivsmuligheter.
- Utvikle anlegg og tilrettelegge for nye trender og behov som motiverer flere ulike befolkningsgrupper.
- I kommuneplaner skal det innarbeides arealer for framtidige anlegg rettet mot fysisk aktivitet og naturopplevelser.
- Samordne oppvekst, idretten og friluftslivet sine behov for arealer og anlegg.

4.6 Tilrettelegging for mennesker med spesielle behov

Ulike grupper har ulike forutsetninger for fysisk aktivitet. I planleggingen må man også imøtekomme de med spesielle behov. Gjennom god tilrettelegging kan man sørge for å minske barrierer for fysisk aktivitet.

Utfordring

Mange grupper møter fortsatt hindringer som fratar dem muligheten til å delta i idrett, friluftsliv og andre former for fysisk aktivitet.

Mål

Sikre muligheter for fysisk aktivitet for hele befolkningen, også de med spesielle behov.

Strategi

- Fokusere på hvordan støtte og tilrettelegging for fysisk aktivitet og naturopplevelse kan inkludere mennesker med spesielle behov.
- Anlegg bør utformes i overenstemmelse med standarder for universell utforming. Dette må vektlegges spesielt i nærmiljøanlegg. I nærmiljøområder bør det finnes turløyper/stier tilrettelagt for barnevogner, rullestoler og lignende.
- Sikre aktiv aldring gjennom involvering og aktivering av seniorene i lokalsamfunnet.

4.7 Kompetanse og utdanning innen friluftsliv og fysisk aktivitet

Utøvelse av fysisk aktivitet og naturbruk ellers krever både interesse og kompetanse om natur og fysisk trening.

Utfordring

Opprettholde befolkningens kompetanse innen fysisk aktivitet og Norsk/samisk friluftsliv.

Mål

Øke befolkningens kunnskap og ferdigheter slik at det gir større interesse og motivasjon til deltagelse i fysisk aktivitet og friluftsliv.

Strategi

- Utrede hvordan offentlige institusjoner, samt samarbeid med frivillige, kan styrke kompetansen innen feltet.
- Praktisere friluftsaktiviteter i regi av skole, barnehage, skolefritidsordninger, ungdomsklubb og institusjoner.
- Ta i bruk naturen og dens muligheter samt menneskelige ressurser i undervisningen
- Legge til rette for opplæring av friluftslivsledere.

4.8 Skoler, barnehager, SFO, arbeidsplassen

Fysisk aktivitet er viktig for barn og unges helse. Utvikling av en god og sunn livsstil i barneårene er viktig for god helse i voksen alder. Forskning viser også at fysisk aktivitet gir mindre fravær i arbeidslivet.

Utfordring

Å stimulere og motivere barn og ungdom til fysisk aktivitet.

Mål

Fysisk aktivitet og naturopplevelse skal integreres i skoler, SFO og barnehager sin pedagogiske virksomhet. Arbeidsplasser som bidrar til fysisk aktivitet og naturopplevelse skal oppmuntres.

Strategi

- Utvikle helsefremmende barnehager og helsefremmende skoler etter anbefalte nasjonale kriterier.
- Styrke sosiale arenaer som motiverer og gi opplæring som fremmer fysisk aktivitet og naturopplevelse.
- Tilrettelegge og bevare arealer og anlegg som muliggjør fysisk aktivitet og naturopplevelser.

4.9 Aktiv transport

Mange kjører bil til jobben, butikken eller ulike fritidsaktiviteter.

Utfordring

Å nå ut med informasjon om kommunens forskjellige tilbud innenfor fysisk aktivitet og friluftsliv.

Mål

Redusere befolkningens bilbruk i hverdagen.

Strategi

- Tilrettelegge slik at flest kan gå eller sykle til jobb, butikk eller fritidsaktiviteter
- Motivere for aktiv transport fremfor passiv bilbruk.

4.10 Kultur og reiseliv

Kultur og reiseliv er voksende næringer både globalt og i Norge, også i Nord-Salten kommunene.

Utfordring

I de tre kommunene fins et behov og potensiale for å styrke de etablerte og utvikle disse næringene.

Mål

Utvikle natur- og kulturbasert reiseliv gjennom å ta i bruk, og markedsføre kommunenes naturlige forutsetninger. Samtidig er det viktig at denne utviklingen skje i varsomt samspill i forhold til sårbare natur og kulturområder.

Strategi

- Satsing på god tilrettelegging for kultur- og naturopplevelser gjennom tiltak som tilrettelagte turstier og merkede løyper.
- Tilrettelegging ved viktige natur og kulturattraksjoner, samt god informasjon om mulighetene som finnes i distriktet.

4.11 Informasjon og markedsføring

Informasjon og markedsføring kan bidra til å motivere for fysisk aktivitet og naturopplevelse. Informasjonstiltak om områder og tiltak vil bidra til at befolkningen og tilreisende kan ta de i bruk.

Utfordringer

Å nå ut med informasjon om kommunenes forskjellige tilbud innenfor fysisk aktivitet og friluftsliv.

Mål

Informasjon og markedsføring av mulighetene for naturopplevelse og fysisk aktivitet i de tre kommunene.

Strategi

- I arbeidet må en sikre at informasjon om mulighetene og potensialet i kommunene spres både til kommunenes egne innbyggere og potensielle besøkende.
- Ta i bruk nye arenaer og nye kanaler for informasjon.
- Yte økonomisk støtte til utarbeidelse og tilrettelegging av informasjonsmateriell rettet mot friluftsliv og andre aktiviteter.

4.12 Økonomi og ressursutnytting

Samarbeid på tvers av sektorer og etater kan skape arenaer som gir gode løsninger for nye og eksisterende tilbud til befolkningen. Samarbeid kan også bidra til en mer effektiv utnyttelse av tilgjengelige ressurser. Eksisterende spillemiddel finansierte anlegg må prioriteres, både i forhold til drift og vedlikehold.

Utfordring

At kommunene ser verdien av fysisk aktivitet og naturopplevelser som virkemiddel for økt trivsel og folkehelse, og setter av nok ressurser til dette.

Mål

Å gi best mulige rammebetingelser til de lag, foreninger og andre samarbeidsparter som tilbyr fysisk aktivitet og naturopplevelser. Både befolkningsrettede tiltak, tiltak mot særskilte grupper og spesielle behov.

Strategier

- Sikre at folkehelseperspektivet ivaretas i den kommunale tjenesteproduksjonen.
- Utvikle det tverrsektorielle samarbeidet i kommunen med fokus på helsefremmende og trivselsskapende fysisk aktivitet.
- Videreføre og styrke samarbeidet med fylkeskommunen og andre offentlige instanser som kan bistå i arbeidet med tiltak innenfor fysisk aktivitet.
- Kommunene bygger opp en oversikt over all type aktivitet og anlegg som finnes i kommunen, samt kunnskap om finansieringskilder.
- Bedre de økonomiske og organisatoriske rammevilkårene til arbeidet med å fremme fysisk aktivitet, samt yte praktisk og økonomisk støtte til drift av organisasjoner som fremmer fysisk aktivitet.
- Arbeide for å øke forståelsen i og utenfor kommunen om den økonomiske betydningen av å drive forebyggende og helsefremmende arbeid.

4.13 Mål, strategier og samordning

Målene i planen skal bidra til at kommunene spesifiserer hvordan de skal legge til rette for fysisk aktivitet og naturopplevelser for kommunens innbyggere. Strategiene skal både fremme befolkningens helse og gi muligheter for gode opplevelser gjennom fysisk aktivitet og naturopplevelser. Alle målene er en del av en helhet som er viktige for at målene og strategiene hver for seg skal fungere. For at alle deler av befolkningen skal kunne utøve fysisk aktivitet og få gode naturopplevelser trengs et vidt spekter av mål og strategier.

I et folkehelseperspektiv er det viktig å motivere de inaktive til å bli regelmessig fysisk aktive, og samtidig gi de som allerede er aktive gode forutsetninger til å fortsette med det. Friluftsliv og enkel tilrettelegging er et godt virkemiddel for økt fysisk aktivitet og naturopplevelse. Idretten gir et viktig tilbud for fysisk aktivitet, særlig for barn og unge. Frivillig sektor er en betydelig ressurs som på flere områder kan bidra til å oppnå planens målsettinger. Både idretten, frivillig sektor og deler av friluftslivet er avhengig av tilrettelegging i form av anlegg eller tilgjengelige områder å utøve aktivitet i/på. Tilretteleggingen må virke inkluderende for alle, også for de med spesielle behov.

Økt kunnskap og ferdigheter kan bidra til å gi interesse og motivasjon for fysisk aktivitet og deltagelse på flere arenaer i den forbindelse. Arenaer som skole, barnehage, SFO og arbeidsplass kan bidra til å motivere og skape interesse gjennom å integrere fysisk aktivtiet i virksomhetens praksis og pedagogikk. Det å få flere til å velge aktive transport vil være en effektiv måte å øke aktivitetsnivået i befolkningen, derfor må det tilrettelegges for at flest mulig kan velge å gå eller sykle til jobb/skole og lignende. Kultur og reiselivsnæringer er en potensielt viktig næring som vil kunne styrkes gjennom god informasjon, økt tilrettelegging av fysisk aktivitet, friluftsliv og naturopplevelser. Fysisk aktivitet og naturopplevelser som virkemiddel for folkehelsen må prioriteres både i økonomi og ressurser.

5. HANDLINGSDEL: TYSFJORD.

Handlingsprogrammet skal være et virkemiddel for Tysfjord kommune til å oppnå fastsatte mål. Handlingsplanen tar utgangspunkt i planens faglige grunnlag, og medvirknings-prosessen som har vært gjennomført som ledd i planprosessen. Handlingsprogrammet inneholder oversikt over foreslåtte anlegg og tiltak.

I planens generelle del viser vi at det å gå raske turer, trene og mosjonere minst en gang i uken samt korte turer i skogen eller på fjellet utgjør de mest utbredte aktivitetene blant folk i Nord-Norge, jfr. 3.4. Både når en spør etter friluftslivsaktiviteter og ulike aktiviteter av mer idrettslig art får en svar som peker i retning av mer frie aktiviteter i nærmiljøet. Dette er også i overensstemmelse med nasjonal forskning som peker på at friluftsliv og ikke organiserte aktiviteter er det som favner bredest i befolkningen og utvisker sosiale forskjeller. Dette er forhold som også preger handlingsplanens fokus. Ingen friluftslivstiltak er ført opp på den prioriterte listen. Imidlertid kom det inn mange friluftslivsinnspill under prosessen. Det vil derfor bli gjennomført en spesifikk planprosess med utgangspunkt i handlingsplanens uprioriterte tiltak på friluftslivsområdet. Når det gjelder prioriterte tiltak omfatter denne flere tiltak som til dels er realisert, men hvor kommunen har forskuttert finansieringen. Når tiltak vurderes vil det være fornuftig å se bredere enn bare spillemidler. Spillemidler, som dekker 30 % av kostnadene, vil være en av flere mulige finansieringskilder. I forhold til prioriterte anlegg er en stor del av kostnadene finansiert fra private og gjennom dugnad.

5.1 Friluftsliv

Friluftslivsdelen av planen vil omfatte en rekke typer av tiltak, tiltak som vil skje i samspill mellom kommunale institusjoner, foreninger/lag og involverte individer. Arbeidet med å tilrettelegge og motivere for friluftsliv må også fokusere på en turfolkets ”vær varsom plakat” som bør inneholde en forståelse av at allemannsretten også inkluderer det å vise hensyn for ”kulturen i naturen” og da ikke bare kulturminner, men også den levende samiske kulturutøvelsen. Eksempelvis reindriftas kalvesesong, behovet for næringsutøvelse i nasjonalparker m.m. Arbeid for å fremme friluftslivet omfatter også motiverende arbeid, og da viser erfaring at premier til eksempelvis «Ti på topp» eller lignende konkurranser gir folk god motivasjon.

I Tysfjord er Drag Aktivitetspark kommunens eneste statlige sikrede friluftslivsområde. Drag Aktivitetspark (DAP) ble etablert november 2003. Bakgrunnen for etableringen var behovet for en felles arena hvor all aktivitet kunne samles og dra nytte av hverandre. DAP og Tysfjord kommune har i samarbeid med Direktoratet for Naturforvaltning ervervet 250 daa stort område på Drag i Tysfjord. Dette området vil bli forsøkt utviklet til et område hvor kultur, idrett og naturopplevelse kan dyrkes. Aktivitetene i DAP vil utgjøre viktige arenaer for barn og unge, hvor fysisk fostring og naturopplevelse kan utfoldes. I utarbeidelse av Drag Aktivitetspark var tilgjengelighet for alle en viktig premiss, dette gjenspeiler seg i reguleringsplanen for området. Drag Aktivitetspark har også ervervet et 10 daa stort område ved Hellandsvetten. I dette område har DAP bygget ei kombinert jakt-, fiske- og turhytte. Drag Aktivitetspark vil sammen med den kombinerte jakt-, fiske- og turhytten ved Hellandsvetten være viktige ressurser for fremtiden.

Figur 5-1. Hytte ved Hellandsvetten.

I forhold til friluftslivet fremkom det under planprosessen en rekke forslag som er innarbeidet både i den prioriterte listen og den uprioriterte. Dette er tiltak som fremkom under medvirkningsprosessen, og som også er i overensstemmelse med planens faglige grunnlag. I forhold til friluftslivstiltak er det (som nevnt) imidlertid ikke ført opp noen tiltak på den prioriterte listen. Det kom inn svært mange forslag på anlegg og tiltak på friluftslivsområdet. For å få en fornuftig prioritering av disse vil det derfor bli gjennomført en spesifikk planprosess med utgangspunkt i handlingsplanens uprioriterte tiltak på friluftslivsområdet. En vurderer dette som riktigere enn å velge ut enkeltforslag på et for tidlig tidspunkt.

5.2 Idrett

Selv om friluftsliv og de uorganiserte aktivitetene favner bredt, vil også idretten være viktig ikke minst for barn og unge. Idretten bidrar også til folks livskvalitet utover det å stimulere til fysisk aktivitet. I forhold til idrett bør fokuset være på å opprettholde eksisterende anlegg, støtte til breddetiltak og eventuelt enkelte viktige prioriterte større utbygginger. Når det gjelder prioriterte anlegg, har en valgt anlegg hvor kommunen har forskuddsfinansiert utbygging, og hvor lokal interesse er dokumentert gjennom stor innsats fra private, ikke minst et omfattende dugnadsarbeid.

5.3 Folkehelsearbeid og tilrettelegging for mennesker med spesielle behov

Kommunestyret har vedtatt at det skal utarbeides plan for folkehelsearbeid. Arbeidet med denne starter rett over påske med en kartlegging av helsetilstanden i kommunen. Handlingsplan for folkehelse blir utarbeidet årlig.

Folkehelsearbeidet i Tysfjord kommune karakteriseres av tverrsektorielle tiltak rettet mot ernæring, fysisk aktivitet, røykeslutt, psykososialt miljø osv. Tiltakene blir utført av etatene i kommunen og i noen tilfeller sammen med frivillige lag og foreninger.

Tysfjord Kommune har en tversektoriell styringsgruppe som sikrer arbeidet.

Fremover vil fokus for folkehelsearbeidet i kommunen være å etterkomme krav fra Folkehelseloven i forhold til helseoversikt, arbeidet med den planlagte folkehelseplanen, samt ett ønske om så fort som mulig å få etablert en frisklivssentral.

5.4 Skoler, barnehager, SFO og arbeidsplasser

I planens delmål og strategier vektlegges skole, barnehager, SFO og arbeidsplasser. Tiltak rettet mot dette feltet er innarbeidet i planens prioriteringer og oversikt over uprioriterte tiltak.

5.5 Prioritert liste

Ut fra planens faglige grunnlag og målsettinger er det for Tysfjord satt opp følgende liste av prioriterte tiltak. Tre av de prioriterte anleggene er ferdigstilte ved stor dugnadsinnsats og kommunal forskuttering av finansieringen.

Tabell 5-1. Prioriterte anlegg (kostnader/finansiering i 1000 NOK)

Anleggstype	Sted	Prosjekt-eier	Prioritet/ Kategori	Bygge-start	Mål/ St	Kostnad anlegg	Finansiering (km= kommunale midler; sm= spillemidler; pm= private midler.)											
							2013			2014			2015			2016		
							km	sm	pm	km	sm	pm	km	sm	pm	km	sm	pm
Flerbrukshall	Kjøpsvik	Tysfjord kommune	1	2012		23 999	5000	7800	11199									
Kunstgress-bane	Drag	Tysfjord kommune	2	2011		6 671	1000	2668	3003									
Elektroniske skiver	Kjøpnes skyte-bane	Kjøpnes skytterlag	3	2010		1 350	100	540	710									
Drag/Helland samfunnshus	Drag		4	2013		1200	0	410	790									
DAP Paintball-arena	Drag	Drag aktivitets-park	5	2013		296	0	148	148									

5.6 Økonomiplan

I prioritert liste er det ført opp anlegg med en total ramme på 33 516 NOK. Dette er store anlegg med stor kostnadsramme. Eksempelvis er flerbrukshallen (Stetindhallen) kostnadsberegnet til opp mot 24 millioner.

Et annet særtrekk ved finansieringen av de prioriterte anleggene er den store andelen som kommer fra private. Den private andelen omfatter både sponsing og dugnadsinnsats.

Tabell 5-2. Økonomioversikt for prioriterte anlegg (i 1000 NOK)

Prosjekt	Kostnad	Finansiering		
		km	sm	pm
Flerbrukshall	23 999	5 000	7 800	11 199
Kunstgressbane	6 671	1 000	2 668	3 003
Elektroniske skiver	1 350	100	540	710
Drag/Helland samfunnshus	1200	0	410	790
DAP Paintball-arena	296	0	148	148
Totalt	**33 516**	**6 100**	**11 566**	**15 850**

5.7 Uprioritert liste

Som ledd i planprosessen kom det inn en rekke forslag til anlegg og tiltak. Dette omfatter forslag innen temaene friluftsliv, idrett, folkehelse og tiltak rettet mot SFO, barnehager, skole og arbeidsplasser. Innen friluftslivsområdet vil disse (som tidligere nevnt) bli behandlet videre i en egen spesifikk planprosess. Samme gjelder folkehelsearbeidet.

Tabell 5-3.Uprioritert liste: Deltema friluftsliv

Tiltak	Musken	Storjord	Drag	Kjøpsvik
Kartlegge og legge ut hva som finnes for utlåning i kommunen - hvor og hva finnes? - hvem har nøkler?	Legges ut på kommunens hjemmeside	Legges ut på kommunens hjemmeside	Legges ut på kommunens hjemmeside	Legges ut på kommunens hjemmeside
Etablere utlånssentral på de forskjellige tettstedene - Ofoten friluftsråd kan sende utstyr til utlån	Musken skole	Storjord skole/Idrettslaget	ASVO	Rådhuset
Etablere et senter for friluftsliv og kunnskaps-overføring	Musken skole Ruossavàggejàvrre	Rørvik gård Museum Nord	Drag aktivitets-park (samisk tun) Bjørkvik Nærmiljøanlegg	Grunnvoll skole Storå skole Museum Nord
For eldre med funksjons-nedsettelse:	Musken	Storjord	Drag	Kjøpsvik
Plassere ut flere benker (hvilesteder) i nærmiljøet	Ved Muskenelva På tur til/fra kaia	Langs sykkel og gangvegen Korsnes	I Drag aktivitetspark	På tur til/ fra butikken
Asfaltere og legge til rette en turvei med benker			I Drag aktivtetspark	Ved Hestneselva
For barn:	Musken	Storjord	Drag	Kjøpsvik
En naturell og kreativ lekeplass i skogen	I nærheten av Musken skole		Drag skole Bjørkvik	Ved Dammen og Elvedalen
Bygge lekeplass-gapahuk med grillplass	Ved Ruossavàggejàvrre	Ved Storjord skole	Drag aktivitets-park Bjørkvik nær-miljøanlegg	Ved gamle sykehjemmet
Opplæring i friluftsliv (lokal historie)	Lokale bedrifter	Rørvik gård Museum Nord	Jfr. Drag skoles etablerte opplegg Àrran Drag aktivitetspark	Grunnvoll skole Storå skole Museum Nord
For ungdom:	Musken	Storjord	Drag	Kjøpsvik
Arrangere fjellturer for ungdom minst 1 ggr/ år				
Overføring av trad. kunnskap	Plukking av jobmo/ syregress Fjordfiske	Jordbruk/skogbruk	Evaluere og dokumentere Drag skoles erfaringer med overnattings-turer ute for små og store barn	Fjordfiske

Tiltak	Musken	Storjord	Drag	Kjøpsvik
Opprette en fadderordning for friluftsliv				
Jegerprøven/ båtførerprøven				
For voksne:	Musken	Storjord	Drag	Kjøpsvik
Skiløype/ enkelt skitrekk		Kalvikveien – Sandvann – Kalvikvann – Forsålittvannet Lysløype	Rundt Dragsvannet Lysløype	Øst siden av Dammen, rydde skog ved Kobbvikhøgda Lysløype
Rydde skog, merke stier, rydde løyper, bygge stoppesteder med grillplasser og ev. overbygg (gapahuk)[5] - Løypene bør merkes med vanskelighetsgrad	Musken – Hellandsberg Musken- Strinda	Storvik – Kalvik, Tortenåsen – Rørvik gård, Skogvollhøgda – Bakfjellvannet – Tiltvik.	Rundt Dragsvannet, Nevervik – Drag Drag aktivtetspark	Borg – Hulløyhamn Hundhomfjellet-Lifjellet
Bygge parkeringsplass				Båtstø ved Hestenssjøen
Bygge/ legge til rette med fiskeplasser	Ruossavàggejàvrre		Drag aktivtetspark Varpa	Rundt Dammen
Sikre og lage merkede løyper	I samarbeid med Geopark Ofoten	I samarbeid med Geopark Ofoten	I samarbeid med Geopark Ofoten	I samarbeid med Geopark Ofoten
Plassere ut lavvo/ bygge gamme	Musken- Strinda	I Osen	Drag aktivtetspark	Sideleder til Rádjebálges/ Grenseleden
Etablere faste turdager - ordførerens tur rulleres mellom tettstedene	I samarbeid med Ofoten friluftsråd	I samarbeid med Ofoten friluftsråd	I samarbeid med Ofoten friluftsråd	I samarbeid med Ofoten friluftsråd
Utdanne instruktører for jegerprøven/ båtførerprøven	I samarbeid med frivillig sektor	I samarbeid med frivillig sektor	I samarbeid med frivillig sektor	I samarbeid med frivillig sektor

[5] I tillegg er det ønsker om å legge om eksisterende sideled mellom Nordkalottleden og Grenseleden (Gaisemero) og sette opp hytte etter gamle planer.

Tabell 5-4. Tiltak idrett

Tiltak	Musken	Storjord	Drag	Kjøpsvik
Oppgradering av idrettsanlegg	Nye trenings-apparater i gymsalen-Musken skole	Nye treningsapparater på trimrommet i idrettslagshuset Lysløype	Vedlikehold av tak i svømme-hallen, opp-varming en dag i uken Lysløype	Lysløype
Støttespiller for lag og foreninger - utarbeide regler og rutiner for utleie og renhold av svømme-basseng, skolegamme, lavvo etc. - fritidsledere, ev. kursing av instruktører - oppdatert info på kommunens hjemme-side	Årlige møter med lag og foreninger - opprette samarbeids-avtaler	Årlige møter med lag og foreninger - opprette samarbeidsavtaler	Årlige møter med lag og foreninger - opprette samarbeidsavtaler	Årlige møter med lag og foreninger - opprette samarbeidsavtaler
For eldre med funksjons-nedsettelse:	Musken	Storjord	Drag	Kjøpsvik
For barn:	Musken	Storjord	Drag	Kjøpsvik
Trim- og hinderløype			Drag aktivitetspark	Idrettsanlegg
Tilrettelegge for laser-tagg			Bunkeren i "Mohula"	
Skateboardanlegg			Ved skole	Elvedalen
Anlegg for lasso-kasting			Ved skolen	Ved skolen
Terrengsykkelbane			Dragsfjellet	Dammen
Paintballbane			Drag aktivitetspark	
Badeplass			Drag aktivitetspark	Dammen
Boltre en klatrevegg			Hellandsfjellet	Stetindhallen
Skøytebane med lys - brøyting			Skolevannet	Elvedalen
Minigolfbane				Ved kunst-gressbanen
Minihall/Sportshall			Drag skole/ Drag aktivitetspark	
For ungdom:	Musken	Storjord	Drag	Kjøpsvik
Kunstgressbane	Ny kunst-gressbane	Oppgradering	Innbytterbenker	Netting rundt
Motorcross-bane			Helland motorklubb	Ved Dammen
For voksne:	Musken	Storjord	Drag	Kjøpsvik
Sikre veiene for de som går/ jogger				

Tabell 5-5. Folkehelse

Tiltak	Musken	Storjord	Drag	Kjøpsvik
Forebygging ved aktivitet	FYSAK-koordinator: dametrim, trimturer, helseinfo, trimkasser	Trimkasser, ev. samarbeid med Hamarøy kommune?	Trimkasser, tidligere og lenger åpnings-tider for bassenget, trim-løype for hjerne og kropp, ev. samarbeid med Hamarøy kommune	FYSAK-koordinator, trimkasser, trimløype for hjerne og kropp
Universell utforming ved nærmiljøanlegg og nærmiljø friluftsliv, jfr.			Drag aktivitetspark	
Faddersystem for mennesker med spesielle behov				

Tabell 5-6. Tiltak skoler, barnehager, SFO og arbeidsplasser

Tiltak	Musken	Storjord	Drag	Kjøpsvik
Leirskole - overføring av tradisjonell kunnskap knyttet til friluftsliv	Musken skole	Rørvik gård	Drag aktivtetspark	Grunnvoll skole
Barnehager	Musken	Storjord	Drag	Kjøpsvik
Skoler	Musken	Storjord	Drag	Kjøpsvik
Hver skole skal ha ½ times aktivitet i løpet av skoledagen - innarbeides i ukeplan/ timeplan				Sørliholla (finnes gapahuk), Elvdalen
Erfarenheten og kompetansen fra Drag skole om "å være/ gå på tur" innarbeides ved alle skoler i kommunen				
SFO	Musken	Storjord	Drag	Kjøpsvik
Arbeidsplasser	Musken	Storjord	Drag	Kjøpsvik
Det utarbeides et regelverk for bruk av "time til aktivitet" for ansatte i Tysfjord kommune				

5.8 Anleggsregister

Anleggsregister som gir oversikt over dagens anleggssituasjon i Tysfjord kommune.

Tabell 5-7. Anleggsliste for Tysfjord.

Anleggsenhet	Status	Anleggssted	Eier	Driver	Universal utforming	Anleggsklasse	Anleggskategori	Anleggstype
Bjørkvik	Eksisterende	Bjørkvik	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Balløkke
Bjørkvik kunstgressbane - kunstgress	Urealisert	Bjørkvik	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Fotballanlegg	Fotball kunstgressbane
Bjørkvik nærmiljøanlegg	Eksisterende	Bjørkvik	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ja	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Balløkke
Drag	Nedlagt	Drag	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Skianlegg	Hoppbakke
Drag svømmehall	Eksisterende	Drag svømmehall	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Bad og svømmeanlegg	Svømmebasseng
Drag skole gymnastikksal	Eksisterende	Drag skole	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Aktivitetssal	Gymnastikksal
Drag aktivitetspark bmx, trial, crosskar	Urealisert	Drag aktivitetspark	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	BMX-anlegg
Drag sportshall	Planlagt	Drag aktivitetspark	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ja	Kommuneanlegg	Fotballanlegg	Fotball kunstgressbane

Anleggsenhet	Status	Anleggssted	Eier	Driver	Universal utforming	Anleggsklasse	Anleggskategori	Anleggstype
Musken	Eksisterende	Musken	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Aktivitetssal	Gymnastikksal
Musken	Eksisterende	Musken	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Balløkke
Musken ballbinge	Urealisert	Musken	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Ballbinge
Musken kunstgressbane - kunstgress	Planlagt	Musken	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Fotballanlegg	Fotball kunstgressbane
Storjord skole	Eksisterende	Storjord skole	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Aktivitetssal	Gymnastikksal
Storjord skole	Eksisterende	Storjord skole	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Balløkke
Kjøpsnes	Eksisterende	Kjøpsnes skole	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Aktivitetssal	Gymnastikksal
Kjøpsnes	Eksisterende	Kjøpsnes skole	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Bad og svømmeanlegg	Svømmebasseng
Kjøpsnes	Eksisterende	Kjøpsnes skole	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Kjøpsnes stadion kunstgressbane	Eksisterende	Kjøpsnes stadion	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ja	Kommuneanlegg	Fotballanlegg	Fotball kunstgressbane

Anleggsenhet	Status	Anleggssted	Eier	Driver	Universal utforming	Anleggsklasse	Anleggskategori	Anleggstype
Kjøpsvik skole tursti	Urealisert	Kjøpsvik skole	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Friluftsliv	Tursti
Kjøpsvik skole aktivitetsanlegg	Eksisterende	Kjøpsvik skole	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Drag idrettsplass kunstgress	Eksisterende	Drag idrettsplass	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ja	Kommuneanlegg	Fotballanlegg	Fotball kunstgressbane
Drag klubb- og aktivitetshus	Urealisert	Drag idrettsplass	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ja	Kommuneanlegg	Idrettshus	Klubbhus
Drag orienteringskart	Eksisterende	Drag orienteringskart	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Kart	Orienteringskart
Drag skolekart	Eksisterende	Drag skolekart	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Kart	Nærmiljøkart
Kjøpsvik flerbrukshall	Eksisterende	Elvedalen	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ja	Kommuneanlegg	Flerbrukshall	Flerbrukshall, normalhall
Hellemobotn	Ikke i drift	Hellemobotn	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Balløkke
Drag skole balløkke	Eksisterende	Drag skole	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Balløkke
Drag skole ballbinge	Eksisterende	Drag skole	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Ballbinge
Drag skole skilek	Urealisert	Drag skole	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Skileikanlegg

Anleggsenhet	Status	Anleggssted	Eier	Driver	Universal utforming	Anleggsklasse	Anleggskategori	Anleggstype
Drag skole ballbane	Eksisterende	Drag skole	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Balløkke
Drag - Helland	Eksisterende	Drag - Helland	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Skianlegg	Skiløype
Drag grusbane	Eksisterende	Drag idrettsplass	Tysfjord kommune	Tysfjord kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Fotballanlegg	Fotball grusbane
Kjøpsnes skytebane 100m	Eksisterende	Kjøpsnes skytebane	Kjøpsnes Skytterlag	Kjøpsnes Skytterlag	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Skyteanlegg	Skytebane 100m
Kjøpsnes skytebane 300m	Eksisterende	Kjøpsnes skytebane	Kjøpsnes Skytterlag	Kjøpsnes Skytterlag	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Skyteanlegg	Skytebane 300m
Kjøpsnes skytterhus	Eksisterende	Kjøpsnes skytebane	Kjøpsnes Skytterlag	Kjøpsnes Skytterlag	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Skyteanlegg	Skytterhus
Kjøpsnes skytterhus skytbane	Eksisterende	Kjøpsnes skytebane	Kjøpsnes Skytterlag	Kjøpsnes Skytterlag	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Skyteanlegg	Skytebane (inne)
Hundholmen	Eksisterende	Hundholmen	Hundholmen Og Omegn Båtlag	Hundholmen Og Omegn Båtlag	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Friluftsliv	Småbåthavn
Drag-Helland samfunnshus	Eksisterende	Drag-Helland samfunnshus	Drag samfunnshus	Drag samfunnshus	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Kulturbygg	Lokalt kulturbygg
Skogvoldhågen	Eksisterende	Skogvoldhågen	Storjord & Omegn IL	Storjord & Omegn IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Skianlegg	Skiløype

Anleggsenhet	Status	Anleggssted	Eier	Driver	Universal utforming	Anleggsklasse	Anleggskategori	Anleggstype
Storjord i tysfjord orienterin	Eksisterende	Storjord i tysfjord orienterin	Storjord & Omegn IL	Storjord & Omegn IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Kart	Orienteringskart
Storjord lagshus	Eksisterende	Storjord lagshus	Storjord & Omegn IL	Storjord & Omegn IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Aktivitetssal	Gymnastikksal
Storjord skole ballbinge	Eksisterende	Storjord skole	Storjord & Omegn IL	Storjord & Omegn IL	Ja	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Ballbinge
Storjord skolekart	Eksisterende	Storjord skolekart	Storjord & Omegn IL	Storjord & Omegn IL	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Kart	Nærmiljøkart
Elvedalen fotballbane	Nedlagt	Elvedalen	Kjøpsnes IL	Kjøpsnes IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Fotballanlegg	Fotball grusbane
Elvedalen skøytebane	Eksisterende	Elvedalen	Kjøpsnes IL	Kjøpsnes IL	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Kjøpsnes, Storbotn skiløype	Eksisterende	Kjøpsnes , Storbotn skiløype	Kjøpsnes IL	Kjøpsnes IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Skianlegg	Skiløype
Kjøpsnes dagsturhytte	Eksisterende	Kjøpsnes dagsturhytte	Kjøpsnes IL	Kjøpsnes IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Friluftsliv	Dagsturhytter
Kjøpsnes stadion	Nedlagt	Kjøpsnes stadion	Kjøpsnes IL	Kjøpsnes IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Fotballanlegg	Fotball grusbane
Kjøpsnes stadion	Eksisterende	Kjøpsnes stadion	Kjøpsnes IL	Kjøpsnes IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Friidrettsanlegg	Friidrett grusbane
Nedre Kjøpsvik sandvolleybane	Midlertidig stengt	Kjøpsnes stadion	Kjøpsnes IL	Kjøpsnes IL	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Sandvolleyballbane

Anleggsenhet	Status	Anleggssted	Eier	Driver	Universal utforming	Anleggsklasse	Anleggskategori	Anleggstype
Kjøpsnes stadion idrettshus	Eksisterende	Kjøpsnes stadion	Kjøpsnes IL	Kjøpsnes IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Idrettshus	Idrettshus
Kjøpsvik skole o-kart	Eksisterende	Kjøpsvik skole	Kjøpsnes IL	Kjøpsnes IL	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Kart	Nærmiljøkart
Tysfjord o-kart	Eksisterende	Tysfjord o-kart	Kjøpsnes IL	Kjøpsnes IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Kart	Orienteringskart
Storbotn turløype	Eksisterende	Storbotn turløype	Kjøpsnes IL	Kjøpsnes IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Friluftsliv	Turløype
Røysvatn overnattingshytte	Eksisterende	Røysvatn overnattingshytte	Narvik og Omegn Turistforening	Narvik og Omegn Turistforening	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Friluftsliv	Overnattingshytte
Pauro overnattingshytte	Eksisterende	Pauro	Narvik og Omegn Turistforening	Narvik og Omegn Turistforening	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Friluftsliv	Overnattingshytte
Drag aktivitetspark paintballarena	Planlagt	Drag aktivitetspark	Drag aktivitetspark	Drag aktivitetspark	Ja	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Korsnes	Eksisterende	Korsnes	Einvika Vel	Einvika Vel	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg

6. HANDLINGSDEL: HAMARØY

Handlingsprogrammet skal være et verktøy for Hamarøy kommune for å oppnå mål og strategier på området. Handlingsplanen tar utgangspunkt i planens faglige grunnlag, og medvirkningsprosessen som har vært gjennomført som ledd i planprosessen. Handlingsprogrammet inneholder oversikt over foreslåtte anlegg og tiltak, samt eksisterende anlegg inkludert anlegg som krever vedlikehold og/eller rehabilitering.

6.1 Friluftsliv

Planens faglige grunnlag viser at friluftsliv er den type aktivitet som når bredden av befolkningen, og som er viktig for å øke aktivitetsnivået. Friluftslivsdelen av planen vil omfatte en rekke typer av tiltak, tiltak som vil skje i samspill mellom kommunen, frivillige lag og foreninger. Prosjektet «På tur i Hamsuns rike» har en sentral rolle i Hamarøy sitt arbeid med friluftsliv frem til 2015. På tur i Hamsuns Rike er et prosjekt for etablering og oppgradering av turstier og løyper. Prosjektet er eid av Tysfjord, Hamarøy, Steigen og Sørfold, og er sentralt i samarbeidet med Salten friluftsråd og reiselivet. Sti- og løypeplanen gir en kunnskapsoversikt som viser hvilke stier og løyper som finnes. Som ledd i planens medvirkningsdel og fra innspillsrunden for prosjektet «På tur i Hamsuns rike» våren 2012 ble det i Hamarøy reist en rekke forslag til merking og tilrettelegging av stier og løyper. Styringsgruppa for prosjektet «På tur i Hamsuns rike» - Hamarøy har valgt ut prioriterte stier for oppgradering, merking og turkort (tabell 6-1):

Tabell 6-1. Beskrivelse av tiltak i prioritert rekkefølge

PROSJEKTNAVN STI	TILRETTELEGGING	TURKORT	MÅL/ BEGRUNNELSE
Glimma rundt, inkl. Pan, draget og Tuvagården	Oppardeidet sti Skilting og merking UU deler av stien	X	Kulturminne av nasjonal verdi/museum/aktivitet. Naust/bålutsett. Nærmiljø, tilrettelagt for flere
Gullskogheia	Opparbeidet sti Skilting og merking	X	Nærmiljø, utsikt
Storsvakollen	Opparbeidet sti Skilting og merking	X	Nærmiljø, utsikt
Kråkmotind	Opparbeidet sti Skilting og merkin	X	Topptur
Selsøyodden	Opparbeidet sti Skilting og merking	X	Nærmiljø
Tømmerneset	Opparbeidet sti Skilting og merking	X	Nærmiljø
Landstrykerstien		X	Nærmiljø
Fikke-Straumhavn		X	Nærmiljø

Stiene og løypene bør ha et variert spekter av naturopplevelser, vanskelighetsgrad og ulik tilrettelegging. Noen stier og løyper går i uberørt natur, og andre er mer tilrettelagte stier og løyper som i større grad har en nærmiljøfunksjon. Utvalgte turveier i folks nærmiljø bør gis en høyere grad av tilrettelegging for folk med spesielle behov. Slik tilrettelegging kan eksempelvis være brede turveier som både rullestoler og barnevogner kan trilles på, hvileplasser og benker. Som et informasjonstiltak vil det trykkes turkort for de utvalgte løypene for at informasjon om turene skal være lett å finne og ta i bruk.

Utøvere av friluftsliv er en sammensatt gruppe, og vil bli enda mer sammensatt i fremtiden. Trender peker mot en polarisering mellom en større andel passive, samtidig med en fremvekst av spesialiserte grupper med klare krav til hvor og under hvilke betingelser de utøver sine aktiviteter. En god friluftslivspolitikk må dekke hele dette spekteret. I prioriteringen har en derfor valgt et variert spekter av tiltak som både tar geografisk hensyn og hensyn til ulike grupper.

Også andre typer tiltak og aktiviteter vil være viktig for friluftslivet. Dette kan være knyttet til informasjonstiltak, kompetanse og kunnskap, ferdigheter og trening, samarbeid med idrettslag, arrangementer og aktiviteter ol. Gjennom planprosessen kom det inn en rekke forslag. Disse forslagene inngår i enten uprioriterte tiltak (tabell 6.4) eller i prioriterte anlegg (tabell 6.2.).

6.2 Idrett

Selv om aktiviteter utenfor idretten er viktige i forhold til fysisk aktivitet, organiserer idretten en stor andel av Hamarøys befolkning, ikke minst barn og unge. Idretten har en viktig rolle i å fremme fysisk aktivitet i befolkningen, særlig blant barn og unge. Idrett gir også glede og

samhold. Gjennom planprosessen fremkom en klar strategi om å styrke den organiserte idretten gjennom samarbeid og partnerskap. Anleggenes nærhet til folks bosted skal vektlegges. Å støtte nærmiljøanlegg er også positivt i forhold til bredde, inklusive de som deltar i mer uorganiserte aktiviteter. Eksisterende anlegg skal sikres. Innspillene i medvirkningsdelen av planprosessen på temaet *idrett* er vist i tabell 6.5.

6.3. Skoler, barnehager, SFO og arbeidsplasser

Unge er den delen av befolkningen hvor flest oppfyller anbefalingene til fysisk aktivitet. Samtidig legger en i ungdommen grunnlaget både fysisk og i forhold til vaner for resten av livet. For å engasjere hele befolkningen er det viktig å rette tiltak mot barn, unge og mot yrkesaktive voksne. Det er viktig at barn/unge får et gode vaner og godt fysisk grunnlag tidlig i livet, og at dette vedlikeholdes i voksen alder. Tiltak ved skoler, barnehager, SFO og arbeidsplasser kan være rettet mot å øke kunnskapen og ferdigheter i friluftsliv og fysisk aktivitet. Følgende tiltak er prioritert:

- Utvikle helsefremmende barnehager og helsefremmende skoler etter anbefalte nasjonale kriterier.
- Skole, barnehage og SFO skal bruke tilgjengelig anlegg, turstier/skiløyper og uteområder i nærmiljø.
- Arbeidsplasser oppfordres til å legge til rette for at ansatte er fysisk aktive, for eksempel gjennom støtte til treningskort eller trening i arbeidstiden.
- For å gi frisklivsresepten best forutsetning oppfordres alle arbeidsplasser til å gi personer med frisklivsresept mulighet til å delta på resepttrening i arbeidstiden

Arbeidet med fysisk aktivitet i skole, barnehager, SFO og i arbeidsplassene må sees i sammenheng med arbeid på andre områder knyttet til fysisk aktivitet og naturopplevelse. Tilrettelegging for friluftslivet og idrett vil også gi muligheter som en kan benytte i skoler, barnehager eller i arbeidslivet. Innspillene i medvirkningsdelen av planprosessen på temaet er inkludert i tabell 6.5. Prioriterte tiltak finnes i årlig handlingsplan for folkehelse.

6.4. Fysisk aktivitet og folkehelse

Hamarøy har et AMU vedtak fra 2005 om at en skal være «*friskeste kommunen i landet*». Fokus er på tilrettelegging for fysisk aktivitet og friluftsliv, med en spesiell satsing på barn og unge. En sentral levevane som har høy potensiell helsegevinst er fysisk aktivitet. Derfor skal det gjøres tiltak og tilrettelegging for å aktivere de inaktive. Samtidig må en også sikre fortsatt aktivitet blant de som allerede er aktive i dag. Inaktivitet kan ha ulike årsaker, derfor ønskes det en bred tilnærming med tiltak som favner ulike dimensjoner. Dette kan være fysisk tilrettelegging, holdningsarbeid, motivasjons- og informasjonsarbeid, opplæring og

veiledning. Det gjennomføres også kartlegging av helsetilstand og påvirkningsfaktorer for å kunne målrette tiltakene.

Folkehelsearbeidet bygger på Hamarøy sin handlingsplan for folkehelse, denne rulleres hvert år. I folkehelsearbeidet har frisklivsatsingen stor betydning. Hamarøy kommune prioriterer en fast struktur i folkehelsearbeidet:

- Årlig tversektoriell handlingsplan for folkehelsearbeid.
- Opprettholde drift og videreutvikle frisklivssenteret Hamarøyhallen.
- Arbeide for videreutvikling av frisklivssenterets tiltak og kompetanse.
- Pådriver for igangsetting av fysisk aktivitetstilbud og informasjon om helseadferd (fysisk aktivitet, tobakk/rus, ernæring).
- Alle enheter skal ivareta folkehelseperspektivet i sitt arbeid (jfr folkehelseloven).

Aktuelle innspill som fremkom under planprosessen er vist i tabell 6.2, 6.4 og 6.5.

6.5. Vedlikehold av eksisterende og etableringen av nye anlegg

Under iverksettingen av planen må en forholde seg til listen over eksisterende anlegg (se tabell 6.6). Under iverksettingen bør en prioritere vedlikehold av eksisterende anlegg fremfor bygging av nye. Etablering av anlegg eller områder for egenorganisert fysisk aktivitet i tilknytning til bo- og oppholdsområder prioriteres fremfor ordinære idrettsanlegg til bruk i konkurranser. Dette er også en prioritering som stemmer overens med planens faglige grunnlag og de innspill som har kommet frem i planens medvirkningsdel.

Perspektivet om at nye anlegg og/eller tiltak skal bidra til å skape ny og/eller mer aktivitet og nå ut til flere inaktive brukergrupper skal ivaretas. Nye anlegg eller tiltak skal ikke kun bidra til å flytte eksisterende aktivitet til nye anlegg/områder.

6.6 Prioriterte anlegg

Ut fra planens faglige vurderinger og planens målsettinger og strategier – samt kst.vedtak i sak111/12 og 64/13- prioriterer Hamarøy følende anlegg:

Tabell 6-2. Prioriterte tiltak (i prioritert rekkefølge (Kostnader/finansiering i 1000 NOK).

Prosjekt-navn **Anleggstype**	**Anleggs-kategori**	**Sted**	**Prosjekt-eier**	**Prioritet**	**Bygge-start**	**Mål/St**	**Kostnad anlegg**	**Finansiering (km= kommunale midler; sm= spillemidler; pm= private midler.)**											
								2014			**2015**			**2016**			**2017**		
								km	**sm**	**pm**	**km**	**sm**	**pm**	**km**	**sm**	**pm**	**Km**	**sm**	**pm**
Draget	Friluftslivanlegg	Oppeid	Polden kyslag	1	2016	Etablere/reetablere turløype	487							0	160	127			
Utvikling av klatrevegg, nytt buldrerom, ny spinningsal/treningssal	Ordinære anlegg	Oppeid	Klatreklubben, Hamarøy IL, KHVGS, Hamarøy kommune	2	2017														
Ulvsvåg oppvekstsenter, uteområde	Nærmiljøanlegg	Ulvsvåg	Hamarøy kommune	3	2016														
Sentralskolen, uteområde	Nærmiljøanlegg	Oppeid	Hamarøy kommune	4	2016														
Flerbrukshall – Blålysprosjektet	Ordinære anlegg	Innhavet	Hamarøy kommune/Sagfjord IL	5	2017/18														
Barnasturhytte	Friluftslivanlegg	Oppeid	Polden kystlag	6			500												

Prosjekt-navn Anleggstype	Anleggs-kategori	Sted	Prosjekt-eier	Prioritet	Bygge-start	Mål/St	Kostnad anlegg	Finansiering (km= kommunale midler; sm= spillemidler; pm= private midler.)											
								2014			2015			2016			2017		
								km	sm	pm	km	sm	pm	km	sm	pm	Km	sm	pm
Glimma rundt inkl. Pan, draget og tuva-gården Turløype	Nærmiljøanlegg	Oppeid	Hamarøy kommune, Hamsunsenteret, Polden kystlag	7	2016		90												
Hamarøyhallen, flerbrukshall Vedlikehold	Ordinære anlegg	Oppeid	Hamarøy kommune	8	-	Vedlikehold	600							250			350		
Kråkmotind Turløype	Friluftslivanlegg	Kråkmo	Hamarøy kommune	9	2016	Skilte/merke tursti + turkort	60												
Selsøyodden Turløype	Friluftslivanlegg	Buvåg	Hamarøy kommune	10	2016	Skilte/merke tursti + turkort	60												
Tømmerneset Turløype	Friluftslivanlegg	Tømmer neset	Hamarøy kommune/Nord Salten kraft /Krigsminnefor	11	2016	Skilte/merke tursti + turkort	60												

6.7 Prioriterte tiltak

Prioriterte tiltak og aktivitet inngår i årlig handlingsplan for folkehelsearbeid. Planen rulleres hvert år.

6.8 Økonomiplan

I prioritert liste er det ført opp anlegg med en total ramme på NOK.

Tabell 6-3. Økonomioversikt for prioriterte anlegg (Kostnader/finansiering i 1000 NOK).

Prosjekt	Kostnad	Finansiering 2016			Finansiering 2017		
		km	sm	pm	km	sm	pm
Draget	487	0	160	127			
Ulvsvåg oppvekstsenter, uteområde							
Sentralskolen, uteområde							
Flerbrukshall - blålysprosjektet							
Utvikling av klatrevegg, nytt buldrerom, ny spinningsal/treningssal							
Barnasturhytte	500						
Glimma rundt inkl. Pan, draget og tuva-gården	90						
Hamarøyhallen, flerbrukshall, vedlikehold	600	250			350		
Kråkmotind – tursti	60						
Selsøyodden – tursti	60						
Tømmerneset - tursti	60						
Totalt							

6.9 Uprioriterte tiltak og anlegg

I tillegg til de prioriterte anlegg og tiltak som fremkommer i tabellene ovenfor kom det inn en rekke innspill og forslag som på sikt kan prioriteres ved revisjon av planen. Disse skal ivareta mulige langsiktige behov for anlegg. De uprioriterte tiltak og anlegg er vist i tabellene nedenfor.

Tabell 6-4. Foreslåtte anlegg og tiltak rettet mot friluftsliv.

Sted/navn	Anlegg/ Aktivitet	Tiltak	Universell Utforming	Nytt/ Eksisterende	Eier/ Forslagstiller	Kostnad	Nærmiljø*	Friluftsliv	Idrett	Skole, BHG, SFO, arbeid	Folkehelse
Skutvik – Stortuva	Anlegg	Tursti merking		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Skutvik – Jektvika	Anlegg	Turvei merking		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X		X	X
Skutvik – Utaker	Anlegg	Turvei merking	Har hvilebenk	Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Skutvik – Støvran	Anlegg	Turvei merking	Har hvilebenk	Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Postruta Ness - Våg	Anlegg	Tursti - rydding, merking		Eksisterende	Geir Winther			X			X
Halsen - Landstrykerstien	Anlegg	Tursti		Eksisterende	Geir Winther + Kjell Fredriksen + Roald Hansen			X			X
Hestbakk - Nordskaret	Anlegg	Tursti – merking og oppgradering		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Hamsund – Hansbakk - Egerdal	Anlegg	Tursti – merking og oppgradering	Har 2 gapahuker	Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Buvåg - Straumhamn	Anlegg	Tursti – merking og oppgradering		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Ytre Hamarøy	Anlegg	Ro-padle led med strandmerking		Nytt	Torfinn Høyvaag Folkemøte Oppeid			X			X
Oppeid - Fra kirken og til Karlstadveien.	Anlegg	Tursti	Ønskes	Eksisterende	Hans Tore Bakkeli Hamarøy pensjonistforening V/Turid Gaarder		X	X			X
Oppeid – Presteid	Anlegg	Gang/sykkelvei		Nytt	Torfinn Høyvaag Folkemøte Oppeid		X	X			X
Oppeid - aktivitetsparken	Anlegg	Aktivitetsapparater for barn, klatre/lek		Nytt	Torfinn Høyvaag Folkemøte Oppeid			X		X	X
Presteid – Olsbu - Tuvatoppen	Anlegg	Tursti		Eksisterende	Torfinn Høyvaag Folkemøte Oppeid + Kjell Fredriksen		X	X			X
Oppeid – lysløypa hallen	Anlegg	Tursti - Skogrydding Lysløype		Eksisterende	Torfinn Høyvaag Folkemøte Oppeid		X	X	X	X	X

Sted/navn	Anlegg/ Aktivitet	Tiltak	Universell Utforming	Nytt/ Eksisterende	Eier/ Forslagstiller	Kostnad	Nærmiljø*	Friluftsliv	Idrett	Skole, BHG, SFO, arbeid	Folkehelse
					+ Kjell Fredriksen						
Oppeid – utstyrssentralen	Aktivitet/ anlegg	Mer tilgjengelig system/drift		Eksisterende	Torfinn Høyvaag Folkemøte Oppeid		X	X			X
Hesskogen - Tømmeråsen	Anlegg	Sykkelløype – merking		Eksisterende	Torfinn Høyvaag Folkemøte Oppeid + Kjell Fredriksen			X			X
Tranøy - Brennvik	Anlegg	Tursti		Eksisterende	Kjersti Utne			X			X
Helland- Hellandsåsen	Anlegg	Tursti – merking		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Steinsosen -Hellevika	Anlegg	Tursti – merking		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Ulvsvåg – Ulvsvågskaret Falkreieret	Anlegg	Tursti – merking/skilting	Ja	Eksisterende	Hans Kristian Grunnvoll + Kjell Fredriksen			X	X		X
Ulvsvå - Ulvsvågskaret	Anlegg	Skihytta - Rehabilitering		Eksisterende	Sørulf IL V/Hans Kristian Grunnvoll	704 692		X	X		X
Ulvsvåg – Ulvsvågskaret	Aktivitet	Tråkkemaskin til skiløyper		Eksisterende anlegg	Sørulf IL – Hans Kristian Grunnvoll			X	X		X
Ulvsvåg – Presteid	Anlegg	Tursti		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Kråknesodden Sørkil	Anlegg	Tursti – merking	Krigsminner	Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Bjørnehiet Tortenåsen	Anlegg	Tursti – merking. Barnas turløype?		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Tortenåsen - Hatten	Anlegg	Tursti – merking		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Storjord -Tiltvik	Anlegg	Tursti – merking		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Torpelvatnet	Anlegg	Tursti – merking	Har gapahuk og bålplass	Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Varpa	Anlegg	Tursti – merking		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Innhavet – Krokan-Stolo-Musken	Anlegg	Tursti/skiløype		Eksisterende	Finn Westermann Kjell Fredriksen			X			X
Innhavet - Storvatnet	Anlegg	tursti		Eksisterende	Folkemøte Innhavet			X			X
Innhavet	Anlegg	Strandpromenade		Nytt	Folkemøte Innhavet			X		X	X
Innhavet	Anlegg	Infoskilt om Hamarøy,		Nytt	Folkemøte Innhavet			X			

Sted/navn	Anlegg/ Aktivitet	Tiltak	Universell Utforming	Nytt/ Eksisterende	Eier/ Forslagstiller	Kostnad	Nærmiljø*	Friluftsliv	Idrett	Skole, BHG, SFO, arbeid	Folkehelse
		turområder, reiseliv osv.									
Innhavet	Aktivitet	Kurs i kart, kompass, GPS		Nytt	Folkemøte Innhavet			X			X
Innhavet - skole	Anlegg	Gapahuk		Eksisterende	Folkemøte Innhavet		X	X		X	X
Innhavet - lysløypa	Anlegg	Tursti – første del universell utforming + benker	Ønskes	eksisterende	Folkemøte Innhavet		X	X			X
Innhavet - Veten	Anlegg	Tursti		Eksisterende	Folkemøte innhavet		X	X		X	X
Innhavet - Litjstraumen	Anlegg	Grillhytte		Nytt	Folkemøte Innhavet			X		X	X
Innhavet - Straumøya	Anlegg	Tursti og utkikkspost krigsminner		Eksisterende	Folkemøte Innhavet			X		X	X
Innhavet - Håkonhalsheia Finnøya	Anlegg	Grillplass/gapahuk		Nytt	Folkemøte Innhavet			X			X
Håkonhals - Mølnvatnet	Anlegg	Tursti – merking	Har gapahuk og bålplass	Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Innhavet - Gullskogheia rundtur	Anlegg	Tursti, oppgradering og merking. Barnas turløype		Eksisterende	Folkemøte Innhavet + Kjell Fredriksen			X			X
Langs Hofmannselva	Anlegg	Tursti – merking		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Fra Anleggsvei Gjerdalen - Kautulus	Anlegg	Tursti – merking		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Fra Anleggsvei Gjerdalen - Linna	Anlegg	Tursti – merking		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Fra Anleggsvei Gjerdalen - Gaskacohkka	Anlegg	Tursti – merking		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Gjerdalen - Hellemobotn	Anlegg	Tursti – merking		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Hamsund-Buvåg	Anlegg	Sykkelløype – merking		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Innhavet-Finnøy	Anlegg	Sykkelløype – merking		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X
Ness-Skutvik	Anlegg	Sykkelløype, barnevennlig		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X

Sted/navn	Anlegg/ Aktivitet	Tiltak	Universell Utforming	Nytt/ Eksisterende	Eier/ Forslagstiller	Kostnad	Nærmiljø*	Friluftsliv	Idrett	Skole, BHG, SFO, arbeid	Folkehelse
		– merking									
Skutvik-Ulvsvåg	Anlegg	Sykkelløype – merking		Eksisterende	Kjell Fredriksen			X			X

Tabell 6-5. Tiltak rettet mot idrett, skole, barnehager og folkehelse

Sted/navn	Anlegg/ Aktivitet	Tiltak	Universell Utforming	Nytt/ Eksisterende	Eier/ Forslagstiller	Kostnad	Nærmiljø*	Friluftsliv	Idrett	Skole, BHG, SFO, arbeid	Folkehelse
Hamarøy	Aktivitet	Buss til basseng Drag hver uke		Nytt	Torfinn Høyvaag Folkemøte Oppeid				X		X
Oppeid – idrettsparken	Anlegg	Løpebane-friidrett		Nytt	Torfinn Høyvaag Folkemøte Oppeid		X		X		X
Oppeid	Anlegg	Basseng Oppeid samlokalisering hall		Nytt	Torfinn Høyvaag Folkemøte Oppeid		X		X	X	X
Innhavet	Anlegg	Sandvolleyball		Nytt	Folkemøte Innhavet					X	X
Innhavet	Anlegg	Frisbeegolf		Nytt	Folkemøte Innhavet					X	X
Innhavet	Aktivitet	Instruksjon i trimrommet		Nytt	Folkemøte Innhavet				X		X
Innhavet	Aktivitet	Helårsåpent basseng og undervisning		Eksisterende anlegg	Folkemøte Innhavet						X
Oppeid	Annlegg	Rehabilitering svømmehall / Aula		Eksisterende	Tor Valle		X		X	X	X

6.10 Anleggsregister

Følgende tabell viser oversikt over dagens anleggsstatus i Hamarøy kommune.

Tabell 6-6. Eksisterende anlegg, samt eksisterende anlegg ikke i drift.

Anleggsenhet	Status	Anleggsted	Eier	Universell utforming	Anleggsklasse	Anleggskategori	Anleggstype
Skutvik skole gymsal	Eksisterende	Skutvik skole	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Aktivitetssal	Gymnastikksal
Skutvik skole balløkke	Eksisterende	Skutvik skole	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Balløkke
Olebu turhytte	Eksisterende	Olebu turhytte	Skutvik IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Friluftsliv	Overnattingshytte
Skutvik grusbane	Ikke i drift	Skutvik	Skutvik IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Fotballanlegg	Fotball grusbane
Skutvik skole skytebane	Eksisterende	Skutvik skole	Hamarøy kommune		Kommuneanlegg	Skyteanlegg	Skytebane (inne)
Sørbygd skytebane	Eksisterende	Sørbygd	Sørbygd Skytterlag	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Skyteanlegg	Skytebane 300m
Sørbygd skytterhus	Eksisterende	Sørbygd	Sørbygd Skytterlag	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Skyteanlegg	Skytterhus
Rørvikmarka turhytte	Planlagt	Rørvikmarka turhytte	Skutvik IL		Mangler gyldig anleggsklasse	Friluftsliv	Dagsturhytter
Hestvika opplevelsesområde	Eksisterende	Hestvika opplevelsesområde	Skutvik barnehage	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Vannsportanlegg	Båthus
Sleppen sportsklatrefelt	Eksisterende	sleppen sportsklatrefelt	Hamarøy IL	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Utendørs klatreanlegg
Hofmannsfjell Leirduebane	Eksisterende	Hofmannsfjell			Kommuneanlegg	Skyteanlegg	Leirduebane
Knut Hamsuns barndomshjem låve	Eksisterende	Knut Hamsuns barndomshjem	Salten Museum	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Kulturbygg	Lokalt kulturbygg
Hamsund balløkke	Ikke i drift	Hamsund	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Balløkke
Hamarøy sentralskole, uteområde	Eksisterende	Hamarøy sentralskole	Hamarøy IL	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Ballbinge
Hamarøyhallen aktivitetspark	Eksisterende	Hamarøyhallen	Mellombygda lokalutvalg	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Skileikanlegg
Hamarøyhallen styrketreningsrom	Eksisterende	Hamarøyhallen	Hamarøyhallen A/L	Ja	Kommuneanlegg	Aktivitetssal	Trimrom/helsestudio

Anleggsenhet	Status	Anleggsted	Eier	Universell utforming	Anleggsklasse	Anleggskategori	Anleggstype
Hamarøyhallen klatrevegg	Eksisterende	Hamarøyhallen	Hamarøyhallen A/L	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Diverse anlegg	Klatreanlegg (innendørs)
Hamarøyhallen	Eksisterende	Hamarøyhallen	Hamarøyhallen A/L	Ja	Kommuneanlegg	Flerbrukshall	Flerbrukshall, normalhall
Hamarøy idrettspark gressbane	Eksisterende	Hamarøy idrettspark	Hamarøy Idrettspark A/L	Ja	Kommuneanlegg	Fotballanlegg	Fotball gressbane
Hamarøy sentralskole nærkart	Eksisterende	Hamarøy sentralskole	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Kart	Orienteringskart
Hamarøy idrettspark kunstgress	Eksisterende	Hamarøy idrettspark	Hamarøy Idrettspark A/L	Ja	Kommuneanlegg	Fotballanlegg	Fotball kunstgressbane
Hamarøy Aktivitetspark	Planlagt	Hamarøy idrettspark	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Hamarøy idrettspark klubbhus	Eksisterende	Hamarøy idrettspark	Hamarøy IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Idrettshus	Klubbhus
Hamarøy idrettspark		Hamarøy idrettspark	Hamarøy Idrettspark A/L	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Fotballanlegg	Fotball grusbane
Hamarøy skytepark leirduesti	Eksisterende	Hamarøy skytepark	Hamarøy Jeger og Fiskeforening	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Skyteanlegg	Lerduebane
Oppeid Balløkke	Ikke i drift	Oppeid	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Balløkke
Oppeid gymsal	Ikke i drift	Oppeid	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Aktivitetssal	Gymnastikksal
Oppeid skiløype Hamarøyhallen	Eksisterende	Oppeid	Hamarøy IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Skianlegg	Langrennsanlegg
Oppeid nærmiljøanlegg Sjørøversletta	Urealisert	Oppeid	Mellombygda lokalutvalg	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Diverse anlegg	Udefinert
Oppeid svømmehall	Ikke i drift	Oppeid	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Bad og svømmeanlegg	Svømmebasseng
Oppeid skaterampe	Ikke i drift	Oppeid	Hamarøy Skateboardklubb	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg
Oppeid skiløype		Oppeid	Hamarøy IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Skianlegg	Langrennsanlegg
Veten kart	Eksisterende	Veten	Hamarøy IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Kart	Orienteringskart
Vassmyra fotballbane	Ikke i drift	Vassmyra stadion	Hamarøy IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Fotballanlegg	Fotball grusbane
Helland skole grusbane	Eksisterende	Helland skole	Tranøy & Omegn IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Fotballanlegg	Fotball grusbane
Helland skole klubbhus	Eksisterende	Helland skole	Tranøy & Omegn IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Idrettshus	Idrettshus

Anleggsenhet	Status	Anleggsted	Eier	Universell utforming	Anleggsklasse	Anleggskategori	Anleggstype
Helland skole gymsal	Ikke i drift	Helland skole	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Aktivitetssal	Gymnastikksal
Helland skole skiløype	Eksisterende	Helland skole	Tranøy & Omegn IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Skianlegg	Skiløype
Ulvsvåg idrettshus	Eksisterende	Ulvsvåg	IL Sørulf	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Idrettshus	Idrettshus
Ulvsvåg skole balløkke	Eksisterende	Ulvsvåg oppvekstsenter	IL Sørulf	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Balløkke
Ulvsvåg skole skilek	Eksisterende	Ulvsvåg Oppvekstsenter	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Skileikanlegg
Ulvsvågskaret skiløype	Eksisterende	Ulvsvåg	IL Sørulf	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Skianlegg	Langrennsanlegg
Ulvsvåg skole nærkart	Eksisterende	Ulvsvåg oppvekstsenter	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Kart	Orienteringskart
Ulvsvåg grendehus idrettsdel	Eksisterende	Ulvsvåg grendehus	Ulvsvåg grendehus AL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Aktivitetssal	Samfunnshus(idrettsdelen)
Ulvsvågskaret skihytte	Ikke i drift	Ulvsvågskaret	IL Sørulf	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Idrettshus	Idrettshus
Ulvsvåg skole gymsal	Eksisterende	Ulvsvåg oppvekstsenter	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Aktivitetssal	Gymnastikksal
Ulvsvåg grendehus	Eksisterende	Ulvsvåg grendehus	Ulvsvåg grendehus AL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Kulturbygg	Lokalt kulturbygg
Skibvågdalen	Eksisterende	Skibvågdalen	Hamarøy Jff-Castinggr.	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Skyteanlegg	Viltmålbane
Innhavet skiløype	Eksisterende	Innhavet skianlegg	Sagfjord IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Skianlegg	Skiløype
Innhavet turveg	Eksisterende	Innhavet skianlegg	Sagfjord IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Friluftsliv	Turvei
Innhavet svømmehall	Eksisterende	Innhavet svømmehall	Innhavet Svømmebasseng A/L	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Bad og svømmeanlegg	Svømmebasseng
Innhavet skianlegg akebakke	Eksisterende	Innhavet skianlegg	Sagfjord IL	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Skileikanlegg
Innhavet skole balløkke	Eksisterende	Innhavet skole	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Balløkke
Innhavet skole sykkelbane og skiløype	Eksisterende	Innhavet skole	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	BMX-anlegg
Innhavet skianlegg alpintrase	Planlagt	Innhavet skianlegg	Sagfjord IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Skianlegg	Alpinanlegg
Litjevasstuva kart	Eksisterende	Litjevasstuva	Sagfjord IL	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Kart	Orienteringskart
Skarhågen tursti	Urealisert	Skarhågen tursti	Sagfjord lokalutvalg	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Friluftsliv	Tursti

Anleggsenhet	Status	Anleggsted	Eier	Universell utforming	Anleggsklasse	Anleggskategori	Anleggstype
Sagfjorden båthavn	Planlagt	Sagfjorden båthavn	Sagfjorden båtforening		Kommuneanlegg	Vannsportanlegg	Vannsportsanlegg
Finnøy kirkesti	Eksisterende	Finnøy kirkesti	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Friluftsliv	Tursti
Sjette vatn overnattingshytte	Eksisterende	Sjette vatn	Sagvatnan Jff	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Friluftsliv	Overnattingshytte
Sjettevatn overnattingshytte2	Eksisterende	Sjettevatn	Statskog-Salten	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Friluftsliv	Overnattingshytte
Sjuende vatn overnattingshytte	Eksisterende	Sjuende vatn	Sagvatnan Jff	Ikke vurdert	Kommuneanlegg	Friluftsliv	Overnattingshytte
Kvitsandhola	Eksisterende	Tranøy	Hamarøy kommune	Ja	Nærmiljøanlegg	Friluftsliv	Tursti
Krikestien	Eksisterende	Oppeid/Hansund	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Friluftsliv	Tursti
Nesstraumen	Eksisterende	Ness	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Friluftsliv	Tursti
Litjvasstuva	Eksisterende	Innhavet	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Friluftsliv	Tursti
Veten og Veten rundt	Eksisterende	Oppeid	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Friluftsliv	Tursti
Utaker – Olebu. Salen	Eksisterende	Skutvik	Hamarøy kommune	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Friluftsliv	Tursti
5. og 6. vatn Sagvassdalen	Eksisterende	Sagvassdalen	Statsskog og Sagvatnan jeger og fisk	Ikke vurdert	Nærmiljøanlegg	Friluftsliv	Tursti, badeplass, fiske, båt, bytte
Hamarøy idrettspark – isflate	Eksisterende	Oppeid	Hamarøy IL		Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Isflate
Hamarøy idrettspark – skate og BMX park	Eksisterende	Oppeid	Hamarøy IL		Nærmiljøanlegg	Aktivitetsanlegg	Skate og BMX park
Alpinanlegg – sneproduksjon	Eksisterende	Innhavet	Sagfjord IL		Ordinære anlegg		Sneproduksjon alpinanlegg
Ulvsvågskaret skianlegg – vedlikehold og rehabilitering	Eksisterende	Ulvsvåg	Sørulf IL		Ordinære anlegg		Skianlegg